

پیش نویس لایحه شفافیت

تهیه شده در

مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری

۱۳۹۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

۱	پیش نویس لایحه شفافیت
۱	مقدمه توجیهی
۷	متن پیش نویس لایحه شفافیت
۷	بخش اول: کلیات
۷	فصل اول: اهداف
۷	فصل دوم: تعاریف و اصطلاحات
۱۰	بخش دوم: الزامات عام شفافیت
۱۰	فصل اول: شفافیت سازمانی
۱۲	فصل دوم: شفافیت اطلاعاتی
۱۶	فصل سوم: شفافیت تماس ها و سفارش های خارج از روال اداری
۱۸	فصل چهارم: شفافیت مسافرت های خارجی
۱۹	فصل پنجم: گزارشگری فساد
۲۳	بخش سوم: الزامات شفافیت در حوزه های خاص
۲۳	فصل اول: شفافیت سیاسی
۲۶	فصل دوم: شفافیت اقتصادی
۳۱	فصل سوم: شفافیت فرهنگی
۳۴	فصل چهارم: شفافیت اجتماعی
۴۱	فصل پنجم: شفافیت اداری
۴۶	فصل ششم: شفافیت قضایی و انتظامی
۵۲	فصل هفتم: شفافیت تقنینی
۵۵	فصل هشتم: شفافیت امنیتی – اطلاعاتی
۵۹	بخش چهارم: شورای عالی شفافیت
۶۱	بخش پنجم: سایر مقررات

مقدمه توجیهی

«شفافیت» پروژه‌ای است که متعاقب آزادی‌های مطبوعات، بیان و اطلاعات و عمدتاً از دهه ۱۹۷۰ به این سو در کشورهای مختلف توسعه یافته، تعریف شده و مفاد آن به مرور زمان، اجرا، تثبیت و تقویت شده است. هدف این پروژه، در معرض عموم قراردادن کلیه امور عمومی جامعه است. پروژه مذکور درصدد است به جای اطلاع‌رسانی‌های موردی، گزینشی، مقطعی و توأم با سوگیری در مورد مسایل و موضوعات جامعه، امکان اطلاع و آگاهی عموم مردم از همه امور جامعه را به صورت بدون تبعیض، مستمر و صرفنظر از انواع تحلیل‌های ممکن فراهم کند. در نتیجه، از کنشگران اجتماعی و بویژه از دولت در معنای عام کلمه می‌خواهد تا صرفنظر از اینکه تقاضایی از جانب روزنامه‌نگاران یا افراد خاصی وجود داشته باشد به صورت سیستماتیک، اطلاعات خود را علنی یا منتشر کرده و خود را در معرض دسترس عموم قرار دهند.

با توجه به اینکه پروژه شفافیت درصدد است تا ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای رسمی و غیررسمی مختلفی را ایجاد یا اصلاح کند می‌توان گفت که هدف نهایی این پروژه، جایگزینی فرهنگ شفافیت به جای فرهنگ اسرارگرایی است. فرهنگ اسرارگرایی، فرهنگ غالب در کشورهای در حال توسعه و کلیه کشورهای است که در آنها فساد شیوع دارد. برآیند فرهنگ اسرارگرایی این است که آگاهی مردم از چند و چون امور جامعه ضرورت ندارد مگر در حدی که مقامات و مسئولان جامعه صلاح بدانند. در این فرهنگ سیاسی، با توجیحات مختلفی این باور و ناهنجاری در دولتمردان و کارگزاران امور عمومی شکل گرفته است که امور کشوری و کشورداری باید از عوام‌الناس پنهان بماند و افشا نشود. بدین منظور، قوانین و دستورات مختلفی با عناوین حمایت از امنیت ملی، مصالح عمومی، نظم عمومی و عفت عمومی و سایر عناوین به کار گرفته شده و متخلفان از آنها به اشد احوال مجازات شده‌اند. در نبود عوامل و توجیحاتی که رویکرد مذکور را تعدیل کند و به دفاع از منافع شفافیت پردازد طرز فکر و سبک حکمرانی خاصی شکل گرفته است که از آن به فرهنگ اسرارگرایی یاد می‌شود.

در واقع، شفافیت درصدد است جایگزین فرهنگ مذکور شود اما این امر نه ظرف مدت زمان کم، شدنی است و نه به معنای نفی تأسیس‌ها و نهادهای حافظ اسرار یا محرمانگی (نظیر امنیت ملی) است. برای تحقق فرهنگ شفافیت، اتخاذ انواع تدابیر در فرایند زمانی نسبتاً طولانی مدت لازم است که هدف کلی این تدابیر، تعدیل قوانین و نهادهای اسرارگرایی است. در فرهنگ اسرارگرایی، اصل بر محرمانگی است و شفافیت جنبه استثنایی دارد؛ فرهنگ شفافیت تلاش می‌کند این رابطه را مقلوب کند و جایگاه «اصل» و «استثناء» را تغییر دهد. قوانین و نهادهای حمایتی ناظر بر آزادی بیان، آزادی مطبوعات، آزادی اطلاعات، دولت الکترونیک، حقوق رقابت و مبارزه با فساد، مدیریت تعارض منافع، حمایت از افشاگران و منابع خبری، از تدابیر ناظر بر فرهنگ شفافیت هستند.

تجارب متعدد بشری نشان می‌دهد که اسرارگرایی به دلیل محروم کردن مردم از آگاهی‌های لازم دربارهٔ امور جامعه، اعتماد عمومی به حکومت و مشارکت و نظارت آنها در اداره جامعه را تضعیف و چه بسا منتفی می‌کند، به پیدایش انواع فساد در حکومت و حتی بخش خصوصی منجر می‌شود، به نقض حقوق و آزادی‌های اساسی مردم و کتمان این نقض‌ها منتج شده، پاسخگویی معنادار کارگزاران حکومت را ناممکن ساخته و انواع دیگر مفاسد و ناکارآمدی‌ها را به دنبال دارد و در مجموع، مانع از پیشرفت و توسعه کشور می‌شود.

با توجه به تبعات منفی و مفسده‌های زیادی که بر اسرارگرایی مترتب است در روزگار حاضر، کشورهای توسعه یافته، با اتخاذ تدابیر مختلف سیاست‌گذاری، تقنینی و اجرایی تلاش کرده‌اند تا حد ممکن، به سمت شفافیت حرکت کنند و مردم را در جریان امور حکومت و جامعه قرار دهند. در این میان، نظام حقوقی، نقش مهمی در حرکت به سمت شفافیت داشته و دارد. برای مثال، قوانین و مقررات راجع به امنیت ملی، اسرار دولتی، حریم خصوصی، هتک حرمت، مالکیت‌های فکری و برخی موضوعات دیگر که هدفشان کنترل یا جلوگیری از افشا و بیان اطلاعات در جامعه است عمدتاً در خدمت اسرارگرایی هستند. اما قوانین و مقررات راجع به حمایت از حوزه عمومی، آزادی بیان و مطبوعات، مدیریت وضعیت‌های تعارض منافع، مشخص کردن وضعیت لابی‌گران تصمیمات و اقدامات مؤسسات عمومی، حمایت از افشاگران فساد، حق دسترسی به اطلاعات، برگزاری جلسات باز و عمومی، انتشار و در دسترس عموم قرار دادن قوانین و مقررات و تصمیمات اداری و آراء قضایی و برخی قوانین دیگر، در خدمت فرهنگ شفافیت هستند.

کشورهایی که درصدد استقرار فرهنگ شفافیت برآمده و تجربیات نسبتاً موفقی نیز در این زمینه دارند با شعار «خانه‌های آهنی را به خانه‌های شیشه‌ای تبدیل کنید» و تصویب قوانین مختلف، اعم از جدید و اصلاحی، درصدد حمایت از شفافیت امور برآمده و اسرار بودن امور را تنها در حد ضرورت، مجاز شناخته‌اند. در واقع، شفافیت به

معنای نفی تأسیس‌ها و نهادهای حافظ اسرار یا محرمانگی نیست. از این رو، در فرهنگ شفافیت، همچنان امنیت ملی، اسرار دولتی، نظم عمومی، اخلاق عمومی، حریم خصوصی، حرمت و آبروی افراد مهم است اما غلبه با آنها نیست. در پیش‌بینی قوانین و مقررات راجع به هر یک از موارد مذکور، همواره اصل بر شفافیت بوده و این استثناءها برای تحقق اهداف مشروع، تنها در صورت وجود ضرورت و به میزان ضرورت، مقرر می‌شوند. اصل بر عدم ضرورت است مگر اینکه وجود ضرورت اثبات شود. از این رو، همواره نیازمند توجیه و دفاع هستند و قلمرو آنها به طور مضیق تعیین شده و به قدر متیقن محدود می‌شود.

در کشور ما، بررسی سیاست‌ها، قوانین، مقررات و رویه‌های موجود نشان می‌دهد که فرهنگ اسرارگرایی بر حوزه‌های مختلف جامعه حاکم است. تأسیس‌های حقوقی حافظ اسرارگرایی همچون مصلحت عمومی، امنیت ملی، اطلاعات طبقه‌بندی شده، هتک حرمت، نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی و حریم خصوصی مکرراً مورد استناد و تأکید قرار می‌گیرند و تأسیس‌های مرتبط با شفافیت نظیر آزادی بیان، حق دسترسی به اطلاعات و شفافیت‌داری و درآمد مسئولان و کارگزاران نظام نیز کاملاً تحت الشعاع تأسیس‌های اسرارگرا قرار دارند. در زمینه حمایت از افشاگران فساد و منابع خبری، نظام‌مند بودن لابی‌گری، شفافیت وضعیت‌های تعارض منافع نیز تاکنون سیاست‌ها و قوانین قابل توجهی تصویب نشده است.

نبود اراده سیاسی قوی برای تحقق شفافیت و به تعبیری، پروژه‌نشدن شفافیت در کشور، منجر شده است که قوانین مهمی نیز که برای تحقق برخی از ابعاد شفافیت تصویب شده‌اند یا اجرا نشوند و یا به نحو ناکارآمد اجرا شوند. برای مثال، قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب ۱۳۹۰ که مفاد نسبتاً قابل قبولی نیز داشت متأسفانه اجرا نشد و اکنون مدت اعتبار این قانون و اجرای آزمایشی آن نیز سپری شده است. قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷ از قوانین کلیدی و مهم برای تحقق شفافیت در کشور است. با وجود این، قانون مذکور و آیین‌نامه‌های اجرایی آن به دلیل مواجه بودن با ابهامات، ایرادها و خلاءهای قانونی، نتوانسته است اهدافی را که برای وضع آن مورد نظر بود محقق سازد. واگذاری برخی از مهمترین احکام قانونی به آیین‌نامه‌های اجرایی، وجود ابهام در نحوه دسترسی شهروندان به اطلاعات، وجود ابهامات زیاد در مورد هر یک از استثناءهای دسترسی به اطلاعات، روشن نبودن ضمانت‌اجراهای ممانعت از دسترسی به اطلاعات از دیگر ایرادهای مهم این قانون است که مانع از اجرای آن شده است. با وضع کنونی اجرای قانون از سوی مؤسسات عمومی که به صورت دلبخواهانه و سلیقه‌ای آنرا اجرا می‌کنند تحقق حق دسترسی به اطلاعات در هاله ابهام قرار دارد. همچنین، در حوزه شفافیت اقتصادی (از جمله در زمینه خصوصی‌سازی، بازار بورس اوراق بهادار، نظام بانکی، نظام گمرکی، نظام مالیاتی و برخی حوزه‌های اقتصادی دیگر)، قوانین و نیز مقرراتی تصویب شده و در

این قوانین و مقررات، تدابیر شفاف کننده‌ای نظیر ایجاد سامانه‌ها و پایگاه‌های داده و انتشار اطلاعات برای مردم پیش‌بینی شده است اما این تدابیر در عمل یا اجرا نشده‌اند یا به نحو ناقص و غیر کارآمد اجرا شده‌اند.

بدینسان با آنکه برخی تدابیر شفاف کننده در نظام حقوقی ما وجود دارد اما این تدابیر با روش‌هایی که عمدتاً از سوی مخالفان آنها بکار گرفته شده‌اند خنثی و منحرف شده و نتیجه این امر آن شده است که جامعه ما از تمام منافعی که شفافیت می‌توانست عاید آن کند محروم شده است: اعتماد عمومی به دولت (به معنای عام کلمه) تضعیف شده است، فساد بویژه در نتیجه رانت‌های اطلاعاتی شیوع نگران کننده‌ای پیدا کرده است، رویه‌های معمول پاسخگویی دچار چالش‌های اساسی شده و قدرت اقتناع کنندگی را از دست داده‌اند، رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران و افشاگران، در وضعیت ابهام و خودسانسوری گرفتار شده‌اند.

یکی از دلایل ناکارآمدی قوانین و مقررات مرتبط با شفافیت آن است که بدون شناخت از ابعاد مختلف پدیده شفافیت تصویب شده‌اند. تمرکز آنها بر شفافیت اقتصادی بوده و سایر حوزه‌های زندگی عمومی را مورد توجه قرار نداده‌اند. در حالیکه نتیجه مطالعات تطبیقی در کشورهای دارای فرهنگ شفافیت نشان می‌دهد که بین گونه‌های مختلف شفافیت، ارتباط درونی و پیوستگی متقابل وجود دارد. وجود هر کدام، دیگری را تقویت می‌کند و نبود هر کدام نیز به نفی یا تضعیف سایر ابعاد شفافیت منجر می‌شود. بنابراین، تمرکز بر شفافیت اقتصادی، بدون شفافیت سیاسی یا بدون شفافیت سازمانی یا شفافیت اطلاعاتی و ... قطعاً به نتیجه مورد نظر نمی‌رسد. همچنین، سیاست حاکم در قوانین و مقررات موجود، عمدتاً بر شفافیت درون سازمانی تمرکز داشته است تا شفافیت عمومی. در حالیکه، شفافیت امور عمومی اصولاً باید عمومی و برون سازمانی باشد. علاوه بر این، سیاست‌های موجود عمدتاً پسینی و با تمرکز بر برخورد کیفری بوده است تا اتخاذ تدابیر پیشگیرانه. اگر هم تدابیر پیشگیرانه‌ای اتخاذ شده است عمدتاً سخت‌افزاری بوده است تا نرم‌افزاری. یعنی بر ایجاد تشکیلات و ساختار و منصوب کردن اشخاصی برای تحقق شفافیت بسنده شده است نه بر روش‌هایی که بدون هیچ‌گونه هزینه و به نحو احسن می‌توانستند شفافیت را تأمین کنند. در طول سالین متمادی، این ایده غالب که ستاد یا هیأت یا کمیته یا معاونت یا سازمانی برای مبارزه با فساد یا تحقق شفافیت ایجاد شود آفت بزرگی بوده است که مانع از توجه به ریشه‌ها و زمینه‌های پنهانکاری و عدم شفافیت در کشور شده است. در واقع به جای آنکه بر شناخت و اصلاح امور، موضوعات، ساختارها، فرآیندها، رفتارها و قوانین و مقررات تمرکز شود به ایجاد تشکیلاتی تمرکز شده است که موارد مذکور را محقق کند و این تشکیلات نیز به دلیل پرمشغله بودن اعضا و مواجهه بودن بسیاری از آنها با انواع موانع از جمله با تعارض منافع‌های سیستماتیک، نتوانسته‌اند به شاخه موضوعات و راهکارها نایل شوند و جز در حد اندک، به اهداف مورد نظر نرسیده‌اند.

پس از افشای فیش‌های حقوق‌های نامتعارف و اعلام عزم جدی دولت بر شفاف‌سازی امور عمومی جامعه، رئیس‌جمهور محترم بر تحقق شفافیت در حوزه‌های مختلف امور عمومی تأکید کرده و تهیه لایحه جامع شفافیت را در زمره برنامه‌های خود اعلام کردند. اکنون، پیش‌نویس لایحه مورد نظر با استفاده از نتایج مطالعات تطبیقی و آسیب‌شناسی وضع حقوقی موجود بویژه با لحاظ نکاتی که در بالا گفته شد تهیه گردیده و این گزارش، مبنای مفاد و رویکردهای کلی آن را تبیین می‌کند.

نکات مهمی که در این خصوص ذکر آنها در مقدمه ضروری به نظر می‌رسد عبارتند از:

۱. شفافیت در معنای عام خود که شامل شفافیت نهادی، فردی، موضوعی و درون سازمانی و عمومی می‌شود در این پیش‌نویس مورد توجه واقع شده است. بنابراین، نگاه جامع و سیستماتیک به شفافیت، مبنای پیشنهادهای مطرح در متن پیش‌نویس بوده است.

۲. احکام پیش‌بینی شده در این پیش‌نویس، به دو دسته الزامات عام و الزامات خاص دسته‌بندی شده‌اند. الزامات عام باید در مورد همه مؤسسات عمومی رعایت شوند و الزامات خاص در مورد موضوعات خاص و مؤسسات مرتبط با آنها.

۳. برای حمایت از شفافیت، یک رویکرد این است که حوزه‌های مختلف شفافیت به صورت موضوع به موضوع و در قالب مصوبات متعدد مورد توجه و تقنین قرار گیرد و رویکرد دیگر آن است که همه حوزه‌های شفافیت در قالب یک قانون جامع مورد توجه قرار گیرند. در این پیش‌نویس، برای حفظ نگاه سیستماتیک و اجتناب از حذف یا کنار گذاشتن برخی از ابعاد شفافیت، اجتناب از موازی‌کاری و تکرار احکام مشابه در قوانین متعدد و یا گنجاندن احکام متعارض در قوانین مختلف، در نهایت، قرار دادن همه ابعاد شفافیت در ذیل سازوکار نظارتی و حمایتی واحد، رویکرد دوم اتخاذ شده است.

۴. در فرآیند تدوین پیش‌نویس، قوانین کشورهای مختلف جهان از توسعه یافته تا در حال توسعه، مورد توجه واقع شده است ولی متن پیشنهادی به هیچ‌وجه ترجمه آن قوانین نیست بلکه با در نظر گرفتن مسائل و اقتضائات سیاسی، حقوقی و اداری کشور تدوین شده است. بنابراین، در نوع خود منحصر بفرد است.

۵. برخی از احکام این پیش‌نویس جنبه تأسیسی داشته و حاوی احکامی هستند که مسبوق به سابقه نیست و برخی دیگر، جنبه تنقیحی و اصلاحی دارند. برای مثال، مفاد قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷ با اصلاحاتی در این پیش‌نویس ادغام شده است. یا برخی توصیه‌های شفافیتی در مصوبات سطح پایین در نظام اداری ما وجود داشته است که با اصلاحات لازم، شأن‌هنجاری آنها ارتقا داده شده و برای تبدیل شدن به قانون، در این پیش‌نویس گنجانده شده‌اند.

۶. شفافیت پیش از آنکه امری قانونی و قضایی باشد امر فرهنگی است. در واقع، ابعاد فرهنگی این پیش‌نویس نسبت به سایر ابعادش برجستگی بیشتری دارد. به همین جهت، این پیش‌نویس را نباید در چهارچوب‌های تنگ و خشک حقوقی یا قضایی نگاه کرد که صرفاً دنبال ضمانت اجرای مشخص برای هر حکمی هستند. آثار اعلامی احکام مقرر در این پیش‌نویس و نیز آثار جهت‌دهنده آن باید بیش از آثار جبرانی یا قضایی‌اش دیده شود.

۷. قانون شفافیت (به فرض تصویب) در زمره قوانینی است که نیازمند موتور محرک است. شورای عالی شفافیت، موتور محرک این قانون است و اگر خوب کار کند قانون نیز خوب اجرا می‌شود و الا این قانون نیز به وضعیت قانون ارتقای سلامت نظام اداری مصوب ۱۳۹۰ و قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷ دچار خواهد شد. در واقع، شفافیت و موضوعاتی که در دل آن قرار می‌گیرند از مسائل و موضوعات توسعه‌ای هستند که به دلیل وجود مقاومت‌های زیاد در برابر آن، پیشبرد آن در کشور به سازوکاری قوی نیاز دارد تا با طرق مختلف از جمله آموزش و فرهنگ‌سازی، مسیر اجرای قانون را هموار می‌کند. در غیر این صورت، ممکن است که اجرای قانون در نتیجه وجود فشارها و مقاومت‌های مخالفان توسعه و دیگر معارضانی که منافع شخصی در اسرار‌گرایی و پنهانکاری دارند خنثی شود.

۸. با تصویب این قانون، نیازی به تمدید قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب ۱۳۸۷ یا تصویب قانون جدید درباره فساد نیست. همچنین، با توجه به اینکه مفاد اصلی پیش‌نویس لوایحی نظیر لایحه مدیریت تعارض منافع در خدمات عمومی و لایحه شفافیت اقتصادی در این پیش‌نویس آمده است لازم است فرآیند بررسی کارشناسی و تصویب همه این پیش‌نویس‌ها هماهنگ و اصلاح شود.

بخش اول : کلیات

فصل اول : اهداف

ماده ۱- قانون « شفافیت » با اهداف زیر تصویب می شود :

۱. بهبود اعتماد عمومی به نظام جمهوری اسلامی ایران،
۲. بهبود شفافیت سازمانی، اداری و اطلاعاتی مؤسسات عمومی،
۳. ارتقای شفافیت در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، قضایی، تقنینی، امنیتی و دفاعی در کشور،
۴. شفاف کردن نظام ارتباطی در بخش عمومی،
۵. شفاف کردن وضعیت‌های تعارض منافع شخصی و عمومی،
۶. ارتقای پاسخگویی مقامات، مسئولان و کارمندان،
۷. ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد از جمله با قاعده‌مند کردن افشای فساد،
۸. تضمین استفاده از اطلاعات چندجانبه در فرآیند تصمیم‌گیری در مراجع عمومی،
۹. مشارکت مستقیم شهروندان، مؤسسات عمومی و خصوصی ذیربط و ذینفع در فرآیند تصمیم‌گیری اداری،
۱۰. بهینه‌سازی فرآیند تصمیم‌گیری در مراجع عمومی.

فصل دوم : تعاریف و اصطلاحات

ماده ۲- واژگان و اصطلاحات به کار رفته در این قانون به شرح زیر تعریف می‌شوند:

۱. **شفافیت :** مجموع تدابیری است که اطلاع افراد یا عموم مردم یا مراجع نظارتی از اطلاعات، صلاحیت‌ها و عملکردهای مؤسسات، مقامات و کارمندان مشمول این قانون را محقق می‌کند.
۲. **اطلاعات :** هر نوع معلوماتی که امکان انتقال آن وجود دارد اعم از آنکه در اسناد مندرج باشد یا به طور شفاهی بیان شود یا در یک نرم افزار یا شی دیگری ذخیره و ضبط شده باشد.
۳. **اطلاعات عمومی :** اطلاعاتی است که مالک خصوصی ندارد و در مؤسسات عمومی تولید شده یا در آنها نگهداری می‌شود نظیر قوانین، مقررات، آمار و ارقام رسمی، اسناد و مکاتبات اداری.

۴. **داده‌های شخصی:** داده‌های مربوط یا قابل ربط به شخص با هویت معلوم نظیر شماره‌های شناسنامه، خودرو، گذرنامه، بیمه‌نامه، پرونده بیمارستانی و سایر داده‌هایی که به شخص با هویت معلوم قابل ارتباط باشد.
۵. **حریم خصوصی:** قلمروی از زندگی هر شخص که عرفاً یا قانوناً، نباید بدون رضایت آن شخص، به نحوی از انحاء مورد تعرض دیگران قرار گیرد.
۶. **اسرار دولتی:** اطلاعاتی است که طبق قانون نحوه طبقه‌بندی اسناد سری و محرمانه دولتی مصوب ۱۳۵۳ و سایر قوانین، طبقه‌بندی شده باشند.
۷. **مؤسسه عمومی:** کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، نیروهای مسلح، قوه قضاییه و کلیه زیرمجموعه‌های آن و کلیه زیرمجموعه‌های قوه مقننه، کلیه دستگاه‌ها، شرکت‌ها و نهادهایی که به نحوی از انحاء از بودجه عمومی استفاده می‌نمایند، کلیه دستگاه‌هایی که شمول قوانین و مقررات عمومی نسبت به آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، کلیه واحدهای زیر نظر مقام رهبری اعم از نظامی و غیرنظامی و تولید آستان‌های مقدس و کلیه شرکت‌های وابسته یا تابع همه موارد مذکور.
۸. **مؤسسه خصوصی:** کلیه اشخاص حقوقی غیر از مؤسسات عمومی مذکور در بند بالا.
۹. **مؤسسه خصوصی ارائه دهنده خدمات عمومی:** کلیه اشخاص حقوقی غیر از مؤسسات عمومی که بخشی از وظایف حاکمیت را بر عهده دارند نظیر سازمان پزشکی، سازمان نظام مهندسی، اتاق‌های بازرگانی، کانون وکلای دادگستری، کانون کارشناسان رسمی دادگستری،
۱۰. **کارمند:** فردی است که براساس ضوابط و مقررات مربوط، به موجب حکم مقام صلاحیت‌دار یا قرارداد، در یکی از مؤسسات عمومی به خدمت پذیرفته می‌شود.
۱۱. **مقامات:** منظور کلیه اشخاص مذکور در ماده ۳ قانون رسیدگی به دارایی مقامات، مسئولان و کارگزاران جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۱/۲/۱۷ می‌باشد.
۱۲. **شخص ذیربط:** شخص حقوقی که موضوع فعالیت یا اهدافی که در اساسنامه‌اش مقرر شده با موضوع یا هدف تصمیم مؤسسه عمومی هم‌سنخ یا مشابه باشد،
۱۳. **شخص ذینفع:** شخص حقیقی یا حقوقی که از تصمیم احتمالی مؤسسه عمومی مستقیماً تأثیر می‌پذیرد،

۱۴. **تشکل مردم نهاد** : تشکلی است که تحت هر عنوان به صورت داوطلبانه، غیرانتفاعی و برای اهداف غیرسیاسی ایجاد شده است.

۱۵. **بنگاه** : واحد اقتصادی که در تولید کالا یا ارائه خدمت، فعالیت می کند اعم از آنکه شخصیت حقوقی باشد یا نباشد.

۱۶. **تعارض منافع** : عبارت است از تعارض منافع شخصی مقامات و کارمندان مؤسسات عمومی با انجام بی طرفانه و بدون تبعیض وظایف و اختیارات قانونی آنها.

۱۷. **منافع شخصی** : منظور منافی است اعم از بالفعل و بالقوه، مالی و غیرمالی که تماماً یا جزئاً عاید یک شخص، بستگان، شرکا یا نمایندگان او می شود.

۱۸. **دسترسی** : عبارت است از در اختیار گرفتن اسناد و ابزارهای حاوی اطلاعات به طور فیزیکی یا الکترونیک.

بخش دوم: الزامات عام شفافیت

فصل اول: شفافیت سازمانی

ماده ۳- اشخاص مشمول این قانون باید اطلاعات سازمانی زیر را جز در مواردی که طبق قانون نحوه طبقه‌بندی اسناد سری و محرمانه دولتی مصوب ۱۳۵۳ طبقه‌بندی شده باشند در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهند:

۱. سند مؤسس، اساسنامه قانونی، چارت تشکیلات سازمانی و شرح وظایف و اختیارات،
۲. عین احکام انتصاب و سوابق تحصیلی و اجرایی رؤسا و مدیران،
۳. روش انتخاب یا انتصاب و عزل و استعفای رئیس و مدیران ارشد،
۴. مشخصات و شرح وظایف کارکنان،
۵. اطلاعات راجع به مؤسسات و شرکت‌های زیرمجموعه اعم از تابع یا وابسته،
۶. اطلاعات راجع به املاک و ساختمان‌های تحت تملک یا در تصرف یا مورد بهره‌برداری،
۷. اطلاعات راجع به منابع و محل‌های تأمین بودجه و اعتبارات، میزان بودجه‌های سالانه، گزارش‌های حسابرسی و بازرسی و گزارش‌های تفریح بودجه سالانه،
۸. اطلاعات راجع به فرآیندهای محاسبه هزینه‌های ارائه خدمات، محاسبه تعرفه‌ها، جذب نیرو، ترفیع و ارتقا و تشویق کارکنان، استفاده از تسهیلات و امکانات رفاهی و رسیدگی به گزارش‌ها و تخلفات،
۹. برنامه‌های مصوب و گزارش‌های پیشرفت مربوط،
۱۰. طرق قانونی گزارش‌دهی، پاسخگویی و نظارت‌پذیری عمومی و درونی،
۱۱. عناوین جرایم و مجازات‌ها و تخلفات مربوط به حوزه صلاحیت مؤسسه و آیین تعقیب آنها،
۱۲. گزارش‌های عملکرد سالانه و ادواری.

ماده ۴ - سازمان برنامه و بودجه موظف است با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور، دیوان محاسبات کشور، سازمان بازرسی کل کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی، فهرست آن دسته از مؤسسات عمومی و زیرمجموعه‌های آنها را که به هر دلیل، کلاً یا جزئاً از شمول قوانین و مقررات عمومی از جمله قانون محاسبات عمومی و قانون مدیریت خدمات کشوری مستثنا هستند ظرف حداکثر شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، تهیه و به ضمیمه پیشنهادهای اصلاحی برای شفافیت سازمانی و پاسخگویی مالی و محاسباتی آنها به شورای عالی شفافیت تقدیم کند. پیشنهادهای اصلاحی باید با هدف حذف یا تقلیل استثناگرایی از قوانین

و مقررات عمومی بوده و از جمله متضمن پیشنهاد اصلاح سند مؤسس مؤسسات مذکور در مراجع ذیصلاح باشد.

ماده ۵- کلیه مؤسسات عمومی موظف هستند فهرست نهادهای تصمیم گیر جمعی را که در سطح وزارتی، بین وزارتی، بین قوه‌ای یا فراقوه‌ای تحت هر عنوان نظیر هیئت، کمیسیون، ستاد و کارگروه تشکیل می‌شود و رئیس مؤسسه، رئیس یا عضو اصلی یا ناظر آنها است به علاوه تعداد جلساتی که مؤسسه در آنها شرکت کرده را در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهند.

ماده ۶- کلیه مؤسساتی که قانوناً صلاحیت صدور مجوز دارند موظف هستند فهرست خدمات و فعالیت‌های مستلزم اخذ مجوز از آن مؤسسه، مستند قانونی و شرایط قانونی صدور مجوز، فرایند صدور هر مجوز، مدت اعتبار هر مجوز و شرایط تمدید، مشخصات اشخاص داری مجوز و واحدهای فعال بر اساس مجوزهای صادره، نحوه نظارت بر شرایط مقرر در مجوزها و مسئولیت مؤسسه در قبال مجوزهای صادره را در پایگاه اطلاع‌رسانی منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهند.

ماده ۷- کلیه مؤسسات عمومی موظف هستند فرصت‌های کاری موجود در مؤسسه از جمله فرصت‌های استخدامی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، همکاری در سایر قالب‌های مشارکت و شرایط استفاده از این فرصت‌ها، موارد جاری همکاری و مشارکت، اسامی شرکا و همکاران و نحوه مشارکت و همکاری هر کدام در فعالیت‌های مؤسسه را در پایگاه اطلاع‌رسانی مؤسسه منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهند.

ماده ۸ - کلیه مؤسسات عمومی موظف هستند اطلاعات آماری زیر را در پایگاه اطلاع‌رسانی مؤسسه منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهند :

۱. آمار دعاوی له و علیه سازمان با تفکیک بین دعاوی کیفری، دعاوی حقوقی، دعاوی خارجی، حل اختلاف از طریق مراجعه به داوری داخلی یا خارجی، دعاوی دیوان عدالت اداری، دعاوی راجع به تخلفات اداری، حل اختلاف در معاونت حقوقی ریاست جمهوری، دعاوی علیه روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها، مشخصات وکلا و داوران طرف قرارداد، هزینه‌های دادرسی، تعداد دعاوی که مؤسسه محکوم له یا محکوم شده است و ارزش ریالی محکوم به،
۲. آمار مربوط به عملکرد حوزه صلاحیت خود از جمله آمار خدمات ارائه شده، تعداد مراجعه‌کنندگان،

تعداد درخواست‌های رسیدگی شده و در حال رسیدگی، تعداد بازرسی‌های میدانی، تعداد اعتراض‌ها از عملکرد مؤسسه یا کارکنان آن،

۳. آمار فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی و نتایج حاصل، مشتمل بر طرح‌های پژوهشی مصوب و اجرا شده، طرح‌نامه‌ها و مشخصات مجریان آنها، بودجه پژوهشی و آموزشی، دوره‌های آموزشی برگزار شده و مشخصات مجری دوره‌ها و شرکت‌کنندگان.

ماده ۹- شورای عالی شفافیت موظف است ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، ضوابط ایجاد و اداره پایگاه‌های اطلاع‌رسانی مؤسسات عمومی را بویژه از جهت محتوا، سهولت و سرعت دسترسی کاربران، به‌روز بودن، قابل اعتماد بودن و قابل فهم بودن برای عموم مردم، تصویب و جهت اجرا به آنها ابلاغ کند. مسئولیت اجرای مواد این فصل با رئیس مؤسسه است.

فصل دوم : شفافیت اطلاعاتی

ماده ۱۰- هر شخص ایرانی حق دسترسی به اطلاعات عمومی موجود در مؤسسات عمومی و مؤسسات خصوصی ارائه‌دهنده خدمات عمومی را دارد مگر آنکه قانون منع کرده باشد. استفاده از اطلاعات عمومی یا انتشار آنها تابع قوانین و مقررات مربوط خواهد بود.

دسترسی به اطلاعات قضایی تابع احکام مقرر در فصل پنجم این بخش از قانون است.

ماده ۱۱- مؤسسات خصوصی موظفند اطلاعات مورد نیاز افراد را که برای استیفای حقوق یا نجات جان یا تأمین امنیت یا سلامتی آنها یا اعضای خانواده شان ضروری است در دسترسشان قرار دهند.

ماده ۱۲- درخواست دسترسی به اطلاعات باید کتبی یا الکترونیک بوده و حاوی مشخصات متقاضی، توصیف اطلاعات درخواستی و شکل مورد نظر برای دسترسی باشد. درخواست دسترسی می‌تواند از طریق پست سفارشی صورت گیرد.

ماده ۱۳- افرادی که به دلایلی نظیر بی سوادى یا معلولیت قادر به ارائه درخواست کتبی نیستند، می توانند درخواست خود را شفاهاً مطرح کنند. مأموری که درخواست شفاهی را دریافت می کند، باید آن را مکتوب کرده و نام و پست سازمانی خود را در آن قید کرده و رونوشتی از آن به متقاضی بدهد.

ماده ۱۴- درخواست دسترسی به اطلاعات شخصی تنها از فردی که اطلاعات به او مربوط می شود یا از ولی یا نماینده قانونی، قضایی یا قراردادی او پذیرفته می شود.

ماده ۱۵- چنانچه درخواست تسلیم شده به مؤسسه عمومی شرایط مذکور در ماده ۱۲ را نداشته باشد باید حداکثر ظرف ۱۰ روز به متقاضی اطلاع داده شود که نقایص را ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ برطرف سازد. چنانچه متقاضی در این مهلت، درخواست خود را تکمیل کند، درخواست تکمیل شده به عنوان درخواست جدید محسوب خواهد شد ولی چنانچه متقاضی درخواستش را تکمیل نکند درخواست او رد می شود.

ماده ۱۶- هر مؤسسه ای که درخواست دسترسی به اطلاعات را دریافت می کند باید رسیدی حاوی شماره ثبت، تاریخ دریافت و نام و نام خانوادگی و سمت دریافت کننده به متقاضی ارائه دهد.

ماده ۱۷- مؤسسات عمومی و ارائه دهنده خدمات عمومی نمی توانند از متقاضی دسترسی به اطلاعات هیچ گونه دلیل یا توجیهی جهت تقاضایش مطالبه کنند مگر در مورد درخواست های فوری مذکور در ماده ۱۹.

ماده ۱۸- چنانچه متقاضی اطلاعات یک شخص حقوقی باشد مشخصات او در گزارش های مؤسسه منتشر خواهد شد اما متقاضی حقیقی می تواند از مؤسسه بخواهد تا هویت وی برای اشخاص ثالث افشا نشود.

ماده ۱۹- مؤسسات عمومی، خصوصی ارائه دهنده خدمات عمومی و مؤسسات خصوصی باید به درخواست دسترسی به اطلاعات در سریع ترین زمان ممکن پاسخ دهند و در هر صورت مدت زمان پاسخ نمی تواند بیش از ۲۰ روز از زمان دریافت درخواست باشد. چنانچه دسترسی به اطلاعات با توجه به دلایل یا قرائن معقول برای حمایت از جان یا تأمین امنیت یا آزادی یا سلامتی متقاضی یا اعضای خانواده او ضروری باشد مهلت پاسخگویی حداکثر ۴۸ ساعت خواهد بود.

ماده ۲۰- در صورتی که درخواست شامل حجم زیادی از اطلاعات یا مستلزم جستجو در میان شمار زیادی از سوابق و اطلاعات باشد یا به علت دیگری پاسخگویی در مدت ۲۰ روز عرفاً مقدور نباشد، مؤسسه می‌تواند پیش از انقضا مدت ضمن اعلام به متقاضی، مهلت را تمدید کند. این تمدید باید به اندازه نیاز بوده و در هر صورت نمی‌تواند از ۲۰ روز تجاوز کند.

ماده ۲۱- پاسخ مؤسسات به درخواست‌های دسترسی به اطلاعات باید مکتوب یا الکترونیک بوده و حسب مورد شامل موارد زیر باشد:

۱. وجود یا نبود اطلاعات درخواستی در مؤسسه،
۲. ذکر نوع ممنوعیت دسترسی در صورت وجود و مستند آن،
۳. شکل دسترسی به اطلاعات درخواستی،
۴. مدت زمانی که متقاضی می‌تواند به اطلاعات دسترسی داشته باشد،
۵. حق اعتراض متقاضی به تصمیم آن مؤسسه و مهلت آن،
۶. نام و نشانی مؤسسه یا مؤسسات دیگری که اطلاعات تفصیلی درباره موضوع مورد نظر متقاضی در اختیار دارند،
۷. هزینه‌هایی که متقاضی باید مطابق این قانون در قبال دسترسی به کل یا بخشی از اطلاعات درخواستی باید بپردازد.

ماده ۲۲- مؤسسه مورد مراجعه می‌تواند هزینه‌های واقعی جستجو، آماده‌سازی و در اختیار قراردادن اطلاعات درخواستی را از متقاضیان مطالبه کند. شورای عالی شفافیت، شیوه محاسبه هزینه‌ها، مواردی که پرداخت هزینه لازم نیست و حداکثر میزان هزینه‌هایی را که می‌توان دریافت کرد مشخص خواهد کرد.

ماده ۲۳- مؤسسه مورد مراجعه باید اطلاعات درخواستی را به شکل درخواستی متقاضی در دسترس او قرار دهند مگر آنکه پذیرش درخواست متقاضی در فعالیت آن مؤسسه اخلاص ایجاد کند یا برای نگهداری از حامل اطلاعات زیانبار باشد یا به دلیل نبود امکانات لازم، ارائه اطلاعات در شکل درخواست شده واقعاً امکان‌پذیر نباشد.

ماده ۲۴- در صورتی که اطلاعات مورد نظر متقاضی به بیش از یک زبان موجود باشد، اطلاعات درخواست شده باید به زبانی که متقاضی ترجیح می دهد در اختیار او قرار گیرد.

ماده ۲۵- چنانچه مؤسسه ای به درخواست یک شخص قانوناً پاسخ داده باشد مکلف نیست به درخواست تکراری یا کاملاً مشابه همان شخص پاسخ دهد. همچنین است اگر درخواست به اطلاعاتی مربوط باشد که به طور عمومی منتشر شده است.

ماده ۲۶- مؤسسات عمومی و خصوصی ارائه دهنده خدمات عمومی مکلف هستند از ارائه اطلاعات زیر خودداری کنند:

۱. اسرار دولتی
۲. اطلاعات مربوط به حریم خصوصی
۳. اسرار تجاری
۴. اطلاعاتی که افشای آنها به پیشگیری از جرائم یا کشف آنها، بازداشت یا تعقیب مجرمان، ممیزی مالیات یا عوارض قانونی یا وصول آنها، اعمال نظارت بر مهاجرت به کشور، عرض و حیثیت افراد لطمه می زند یا مغایر عفت عمومی بوده و یا اشاعه فحشاء محسوب می شود.

ماده ۲۷- مؤسسات عمومی، خصوصی ارائه دهنده خدمات عمومی و مؤسسات خصوصی باید از در اختیار قرار دادن داده های شخصی خودداری کنند مگر آنکه:

۱. شخص ثالث به نحو صریح و مکتوب به افشای اطلاعات راجع به خود رضایت داده باشد.
۲. شخص متقاضی، ولی یا قیم یا وکیل شخص ثالث، در حدود اختیارات خود باشد.
۳. متقاضی یکی از مؤسسات عمومی باشد و اطلاعات درخواست شده در چارچوب قانون مستقیماً به وظایف آن به عنوان یک موسسه عمومی مرتبط باشد.

ماده ۲۸- مؤسسات عمومی و خصوصی ارائه دهنده خدمات عمومی مکلف هستند تا بهترین روش های ممکن را برای نگهداری اطلاعات، دسترسی آسان و سریع به آنها به کار گیرند و باید جز در موارد قانونی از معدوم کردن اطلاعات تولید شده یا دریافت شده از سوی آنها اجتناب کنند.

- ماده ۲۹-** اشخاصی که درخواست دسترسی به اطلاعات را به مؤسسه‌ای تسلیم کرده‌اند می‌توانند از تصمیمات یا اقدامات آنها از جمله در موارد زیر به کمیسیون دسترسی به اطلاعات شکایت کنند:
۱. خودداری مؤسسه از اعلام این امر که آیا اطلاعات درخواستی را در اختیار دارد یا نه.
 ۲. خودداری از دادن اطلاعات درخواستی،
 ۳. عدم پاسخ مؤسسه در شکل قانونی یا در مهلت قانونی،
 ۴. تحمیل هزینه‌های غیر متعارف بر درخواست کننده،
 ۵. خودداری مؤسسه از دادن اطلاعات در شکل درخواستی،
 ۶. طبقه‌بندی اطلاعات برخلاف قوانین مربوط.

- ماده ۳۰-** مؤسسات عمومی و خصوصی ارائه‌دهنده خدمات عمومی موظف هستند تا سالانه گزارشی درباره نحوه اجرای این قانون که از جمله باید شامل موارد زیر باشد به شورای عالی شفافیت، ارائه دهند:
۱. آمار درخواست‌های دسترسی به اطلاعات که جزئاً یا کلاً پذیرفته یا رد کرده‌اند،
 ۲. آمار دلایل و مستندات قانونی برای رد درخواست‌های دسترسی به اطلاعات،
 ۳. آمار اعتراض از رد درخواست‌های دسترسی به اطلاعات،
 ۴. آمار شیوه‌های دسترسی به اطلاعات آن مؤسسه،
 ۵. فهرست و ماهیت اطلاعاتی که رأساً و صرفنظر از درخواست در اختیار عموم قرار داده‌اند،
 ۶. نحوه محاسبه هزینه‌های دسترسی به اطلاعات که برعهده متقاضیان گذاشته‌اند،
 ۷. فعالیت‌هایی که در زمینه نگهداری از اطلاعات و آموزش کارمندان خود انجام داده‌اند.

فصل سوم : شفافیت تماس‌ها و سفارش‌های خارج از روال اداری

- ماده ۳۱-** اطلاعات راجع به تماس‌هایی که به طور کتبی یا شفاهی یا تلفنی یا با مجاری الکترونیک، به طور مستقیم یا با واسطه، از سوی مقامات عمومی حاضر یا گذشته یا مدیران بخش خصوصی به درخواست شخص دیگر و برای تحقق منافع شخصی یا جمعی، با هر یک از مراجع یا مقامات اداری - اجرایی یا تقنینی یا قضایی یا نظارتی صورت می‌گیرد خواه در قبال دریافت عوض مالی یا غیرمالی باشد خواه بدون عوض، باید طبق این قانون ثبت و برای مراجع نظارتی قابل دسترس باشد.

ماده ۳۲- تماس‌های که برای تحقق یکی از موارد زیر صورت می‌گیرد باید در دفتر ثبت تماس‌ها که در هر یک از مؤسسات عمومی و مؤسسات خصوصی ارائه‌دهنده خدمات عمومی ایجاد خواهد شد با جزئیات مقرر در این قانون ثبت شود:

۱. وضع یا اصلاح یک قانون یا مصوبه،
۲. اتخاذ یا لغو یک تصمیم، انجام یا ترک انجام یک اقدام، انعقاد یک قرارداد،
۳. صدور یک مجوز قانونی،
۴. نحوه اجرای یک قانون، مصوبه، برنامه، قرارداد، مجوز، پرداخت کمک، وام و تسهیلات، و موارد مشابه،
۵. پیشنهاد و یا درخواست عزل، نصب، تأیید یا رد صلاحیت یک فرد برای تصدی یک شغل یا سمت عمومی،
۶. اتخاذ یا اصلاح موضع در مورد یک امر عمومی،
۷. تعیین وقت ملاقات با رؤسا یا مدیران یکی از بخش‌های مؤسسه،
۸. اعلام حمایت از یا مخالفت با یکی از موارد بالا.

ماده ۳۳- موارد زیر از شمول تماس‌های قابل ثبت خارج است:

۱. تماس توسط یک مقام دولتی در راستای اعمال صلاحیت قانونی آن مقام،
۲. تماس روزنامه نگاران با هدف جمع آوری و انتشار اخبار و نظرها و اطلاع رسانی به مردم،
۳. تماس از طریق یک مجرای ارتباط عمومی نظیر وسایل ارتباط جمعی، سخنرانی، انتشار مقاله،
۴. تماس برای پیگیری امور خود متقاضی یا افراد تحت تکفل او،
۵. تماس نهادهای بین‌المللی و دولت‌های خارجی در چهارچوب اصول و قواعد ناظر بر تماس‌های دیپلماتیک.

ماده ۳۴- زمان، موضوع و نتیجه تماس‌های زیر با هر یک از مؤسسات عمومی یا خصوصی ارائه‌دهنده خدمات عمومی باید به تفکیک در دفتر ثبت تماس‌های مؤسسه ثبت شده و در دسترس مراجع نظارتی قرار گیرد:

۱. تماس‌های نمایندگان حاضر یا سابق مجلس شورای اسلامی،

۲. تماس‌های مقامات مذهبی،

۳. تماس‌های رؤسای جمهور، وزرا و مقامات سیاسی سابق،

۴. تماس‌های رؤسا و مدیران سابق آن مؤسسه،

۵. تماس‌های مدیران بخش خصوصی.

ماده ۳۵- تماس‌های مذکور در ماده بالا باید حداکثر تا ۳۰ روز پس از اولین تماس اعم از آنکه این تماس در محل کار باشد یا خارج از آن، در دفتر ثبت تماس‌ها به شرح زیر ثبت شود عدم ثبت، تخلف اداری محسوب شده و متخلف به مجازات مقرر برای عدم گزارش جرم، محکوم خواهد شد:

۱. مشخصات تماس گیرنده از جمله نام، شغل، سمت، نشانی کار و سکونت،
۲. مشخصات متقاضی تماس از جمله نام، شغل، نشانی کار و سکونت،
۳. موضوع درخواستی،
۴. وجود یا نبود وضعیت تعارض منافع آشکار بین تماس گیرنده و متقاضی،
۵. عوض یا منافع مالی یا غیرمالی واقعی یا احتمالی ناشی از تماس برای تماس گیرنده.

ماده ۳۶- مراجع نظارتی حق دارند به دفاتر ثبت تماس‌های مؤسسات عمومی و خصوصی است دسترسی داشته باشند و مؤسسات مذکور باید در پایان هر سال، گزارشی از تماس‌های مشمول این قانون را به شورای عالی شفافیت تقدیم کنند.

فصل چهارم: شفافیت مسافرت‌های خارجی

ماده ۳۷- مجوز سفرهای خارجی غیرثابت مقامات و کارکنان مؤسسات عمومی از سوی مراجع مذکور در قانون نظارت بر سفرهای خارجی کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۳ و سایر مراجع قانونی، تنها در صورتی صادر خواهد شد که به دلایل معقول برای مرجع یا مقام صدور مجوز احراز شود که انجام موضوع سفر و تحقق هدف مورد نظر از آن به طرق زیر قابل انجام نیست:

۱. از طریق سفارتخانه‌ها، کنسولگری‌ها یا سایر دفاتر نمایندگی ایران در کشورهای خارجی یا سازمان‌های بین‌المللی.

۲. از طریق یکی از انواع روش‌های جایگزین از جمله روش‌های ارتباطی جدید نظیر ویدئو کنفرانس و فناوری‌های ارتباطی .

ماده ۳۸- وزرا، معاونان رئیس‌جمهور و رؤسای سازمان‌های مستقل و استانداران باید تا پایان آبان هر سال، برنامه سفرهای خارجی قابل پیش‌بینی خود را برای بررسی و اعلام نظر رئیس‌جمهور و تأمین اعتبار لازم ارسال کنند. رئیس‌جمهور می‌تواند بررسی و اعلام نظر در مورد این برنامه‌ها را که باید حداکثر ظرف یک ماه صورت گیرد به معاون اول تفویض کند. نهادهای نظارتی می‌توانند به برنامه کل سفرهای خارجی اعضای هیأت دولت دسترسی داشته باشند.

ماده ۳۹- همسران، فرزندان و سایر اعضای خانواده وزرا، معاونان رئیس‌جمهور و رؤسای سازمان‌های مستقل نمی‌توانند در سفرهای خارجی آنها را همراهی کنند مگر در شرایط خاص و با اجازه مکتوب رئیس‌جمهور. هزینه‌های رفت و آمد، اقامت و غذای همراهان در طول سفرهای دارای مجوز خاص از سوی شخص پرداخت خواهد شد.

ماده ۴۰- گزارش سفرهای خارجی وزرا، سایر اعضای هیأت دولت و استانداران، بلافاصله پس از سفر باید به رئیس‌جمهور و گزارش سفر نمایندگان مجلس شورای اسلامی به رئیس‌جمهوری اسلامی تقدیم شود. در این گزارش باید دلایل سفر، ترکیب هیأت همراه و ریاست آن، مکان‌های بازدید شده، اشخاص ملاقات شده، مدت سفر، هزینه‌های سفر، هدایای داده یا گرفته شده، صورت مذاکرات و نتایج سفر قید شود. این گزارش در اختیار نمایندگان قرار گرفته و خلاصه آن منتشر شده و در دسترس عموم قرار می‌گیرد.

فصل پنجم: گزارشگری فساد

ماده ۴۱- چنانچه شخصی با داشتن دلایل معقول و متعارف، وقوع یک فساد یا جرم یا تخلف را که عمداً کتمان شده، در حال کتمان شدن است یا احتمالاً کتمان خواهد شد به مراجع قانونی ذی‌ربط اعم از نظارتی، قضایی و اداری گزارش دهد در برابر هرگونه اقدام تنبیهی یا تلافی‌جویانه مرتبط با این اقدام نظیر اخراج از کار، تعلیق از کار، محروم شدن از ارتقای شغلی، تنزل رتبه یا گروه، معرفی به کارگزینی به عنوان فرد مازاد بر احتیاج، مزاحمت، رفتارهای تبعیض‌آمیز، ارباب و تهدید به یکی از موارد مذکور، حمایت خواهد شد. این

حمایت‌ها در مورد اعضای خانواده وی نیز اعمال خواهد شد. شخصی که مباشرتاً یا باواسطه، اقدامات مذکور را مرتکب شود به مجازات مقرر برای عمل ارتكابی در قانون مجازات اسلامی محکوم خواهد شد.

ماده ۴۲- گزارش فساد باید تا حد امکان، دربردارنده موارد زیر باشد:

۱. مشخصات، نشانی کامل و شغل گزارش کننده،
۲. توصیف دقیق فساد یا جرم یا تخلف ادعایی،
۳. مشخصات شخصی که ادعا می‌شود فساد یا جرم یا تخلف ادعایی را مرتکب شده یا در حال ارتكاب یا در شرف ارتكاب است،
۴. زمان و مکانی که فساد یا جرم یا تخلف ادعایی اتفاق افتاده، در حال اتفاق افتادن است یا احتمالاً اتفاق خواهد افتاد،
۵. مشخصات، نشانی کامل و توصیف شخص یا اشخاص شاهد ارتكاب فساد یا جرم یا تخلف ادعایی،
۶. آیا گزارش کننده در گذشته نیز فساد یا جرم یا تخلفی را گزارش کرده و نتیجه آن گزارش،
۷. تأثیر احراز صحت ادعای گزارش کننده بر جایگاه شغلی، وضعیت مالی یا موقعیت‌های غیرمالی گزارش کننده،
۸. وجود یا عدم وجود تعارض منافع بین گزارش کننده و شخصی که ادعا می‌شود فساد یا جرم یا تخلف ادعایی را مرتکب شده یا در حال ارتكاب یا در شرف ارتكاب است.

ماده ۴۳- مقام صالحی که اطلاعاتی طبق ماده فوق نزد وی گزارش می‌شود باید ضمن ثبت جزئیات گزارش در دفتر خاص حمایت از گزارش کنندگان و ارائه رسید ثبت به گزارش کننده، در خصوص اصل و نحوه رسیدگی به آن، دستور مکتوب صادر کند در غیر این صورت به مجازات انفصال از خدمات دولتی از یک تا پنج سال محکوم خواهد شد. این دفتر و دستور صادر شده، برای مراجع نظارتی برون سازمان قابل دسترس خواهد بود.

ماده ۴۴- هرگاه مقامی که اطلاعات نزد وی گزارش شده است، پس از بررسی اولیه متقاعد شود که موضوع اطلاعات گزارش شده، جزئی و کم اهمیت است و به بررسی‌های بیشتر در این باره نیازی نیست می‌تواند

تحقیق درباره اطلاعات گزارش شده را متوقف کند. در این صورت، توقف تحقیق به گزارش کننده اطلاع داده می شود و او حق دارد که دلایل مکتوب توقف تحقیقات را مطالبه کند.

ماده ۴۵- چنانچه گزارش کننده عدم افشای هویت خود را از مرجع دریافت کننده گزارش درخواست کرده و اقدامات معقولی برای برملا نشدن هویت خود انجام داده باشد، افشای هویت او از سوی مرجعی که اطلاعات نزد وی گزارش شده است ممنوع است. افشای عمومی هویت مانع از برخورداری از حمایت های مذکور در ماده ۴۵ نخواهد بود.

ماده ۴۶- در مواردی که هدف گزارش کننده اعلام تضييع حقوق استخدامی خود یا سایر همکارانش باشد باید موضوع را به صورت درونی و به مقام مافوق شخص مورد شکایت گزارش کند. چنانچه گزارش کننده خوف معقول داشته باشد که اگر اطلاعات را نزد مقامات مافوق خود گزارش کند با تهدید شغلی مواجه خواهد شد یا ادله مربوط به فساد یا جرم یا تخلف پنهان یا معدوم خواهد شد و نیز در صورتی که مقام مافوق قبلاً هیچ اقدامی مفیدی در مورد گزارش انجام نداده باشد و ظن معقول برای عدم اقدام در مورد موضوع گزارش وجود داشته باشد می تواند اطلاعاتش را به یکی از مقامات اداری یا قضایی یا نظارتی برون سازمانی گزارش کند.

ماده ۴۷- در موارد زیر افشای عمومی مورد حمایت این قانون خواهد بود:

۱. در صورتی که رسید ثبت گزارش به گزارش کننده داده نشود،
۲. در صورتی که نتیجه گزارش اعم از پیگیری یا بایگانی شدن به گزارش کننده اطلاع داده نشود،
۳. در صورتی که گزارش کننده در معرض تهدید باشد و اقدامی برای حمایت از وی صورت نگیرد.

ماده ۴۸- گزارش فساد بر تعهد به عدم افشای اطلاعات مقدم است. هر شخصی که با رعایت مفاد این بخش از قانون، فسادی را گزارش کرده باشد به دلیل اطلاعاتی که برخلاف تعهدات قانونی یا قراردادی اش به حفظ محرمانگی گزارش کرده، از نظر اداری، مدنی و کیفری قابل تعقیب نخواهد بود.

ماده ۴۹- چنانچه صحت ادعای گزارش کننده در خصوص وقوع فساد یا جرم یا تخلف اقتصادی نظیر اختلاس یا ارتشا احراز شود ۲۰ درصد از میزان مالی که باید از سوی مجرم یا متخلف به دولت بازگردانده شود حداکثر ظرف ۳ ماه از تاریخ برگرداندن، به عنوان پاداش به وی پرداخت خواهد شد.

ماده ۵۰- چنانچه گزارش دهنده، در مراحل از ارتکاب فساد، جرم یا تخلف مشارکت داشته باشد علاوه بر برخورداری از تخفیف در مجازات، پاداش متعلقه را نیز دریافت خواهد کرد.

ماده ۵۱- چنانچه شخصی عمداً اطلاعات خلاف واقع درباره وقوع فساد، جرم یا تخلف به مراجع قانونی گزارش کند یا برخلاف ترتیبات مقرر در مواد ۴۶ و ۴۷ دست به افشاگری بزند به مجازات مقرر برای نشر اکاذیب محکوم خواهد شد.

بخش سوم: الزامات شفافیت در حوزه های خاص

فصل اول: شفافیت سیاسی

گفتار اول: شفافیت مجلس شورای اسلامی

ماده ۵۲- هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی در آغاز هر سال کاری و تا پایان فروردین ماه، تقویم جلسات مجلس را تهیه و در اختیار نمایندگان، دبیران مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای نگهبان، هیأت دولت، شورای عالی امنیت ملی، شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی فضای مجازی و رسانه‌های همگانی قرار خواهد داد.

ماده ۵۳- رئیس مجلس حداقل یک هفته پیش از هر جلسه، دستور جلسه را به نمایندگان اطلاع داده و برای دسترسی عمومی، در پایگاه اطلاع‌رسانی مجلس قرار خواهد داد. همین رویه را رؤسای کمیسیون‌ها دنبال خواهند کرد.

ماده ۵۴- وضعیت حضور و غیبت هر یک از نمایندگان در جلسات مجلس باید روز بعد از جلسه در پایگاه اطلاع‌رسانی مجلس اعلام شود. در صورتی که علت موجهی برای غیبت وجود داشته باشد نظیر سفر به خارج از کشور، علت غیبت و مدت زمان آن نیز اعلام خواهد شد. در پایان هر سال و هر دوره مجلس، آمار تحلیلی و مقایسه‌ای حضور و غیاب نمایندگان منتشر خواهد شد.

ماده ۵۵- موارد زیر ظرف ۷۲ ساعت در قالب‌های مقتضی نظیر صوت، متن یا فیلم در پایگاه اطلاع‌رسانی مجلس منتشر خواهد شد:

۱. مشروح مذاکرات کمیسیون‌های تخصصی مجلس شورای اسلامی و کمیسیون تلفیق بودجه،
۲. متن تذکرها و سوالات نمایندگان از وزرا و پاسخ‌های وزرا،
۳. سوالاتی که طرح آنها مورد قبول واقع نشده به همراه دلایل رد آن،
۴. آراء موافق، مخالف و ممتنع هر یک از نمایندگان به هر یک از مصوبات و تصمیمات مجلس و کمیسیون‌های تخصصی.

ماده ۵۶- موارد زیر ظرف یک حداکثر دو ماه از تاریخ تأیید اعتبارنامه نمایندگان در پایگاه اطلاع‌رسانی مجلس منتشر و در دسترس عموم قرار خواهد گرفت:

۱. سوابق تحصیلی، آموزشی، اجرایی و سیاسی نمایندگان به همراه مستندات قانونی،
۲. صورت یا برآورد دارایی و درآمد نمایندگان، همسر و فرزندان آنها به شرح مقرر در قانون رسیدگی به دارایی مقامات، مسئولان و کارگزاران جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۱،
۳. صورت حقوق و مزایا و امکانات اختصاص یافته به هر کدام از نمایندگان،
۴. مشخصات رسانه‌هایی که امتیاز یا مالکیت آنها کلاً یا جزئاً به نمایندگان متعلق باشد یا مدیر مسئولی آنها را بر عهده داشته باشند.

ماده ۵۷- موارد زیر در پایان هر سال و دوره نمایندگی منتشر شده و در دسترس عمومی قرار خواهد گرفت:

۱. اطلاعات راجع به منابع مالی اختصاص یافته، تصویب شده و هزینه شده برای توسعه حوزه انتخابیه هر نماینده،
۲. فهرست وضعیت‌های تعارض منافع هر یک از نمایندگان و تدابیر اتخاذ شده در قبال آنها،
۳. تعداد و دلایل شکایت هر نماینده از روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها،
۴. اطلاعات راجع به سفرهای خارجی هر نماینده و دلایل آنها،
۵. تغییرات در صورت یا برآورد دارایی و درآمد نمایندگان، همسر و فرزندان آنها.

ماده ۵۸- کمیسیون اصل ۹۰ قانون اساسی باید در پایان هر سال، گزارش تحلیلی و مقایسه‌ای مشتمل بر مشخصات شکایت‌های دریافت شده و رسیدگی شده به تفکیک شاکیان، نهادهای مورد شکایت، موضوع شکایت و نتیجه حاصله، تهیه کرده و در پایگاه اطلاع‌رسانی مجلس قرار دهد.

ماده ۵۹- کلیه گزارش‌های تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی و گزارش‌هایی که باید به موجب قوانین و مقررات به مجلس شورای اسلامی تقدیم شوند نظیر گزارش تفریغ بودجه، غیر از مواردی که به طور قانونی طبقه‌بندی شده باشند باید در پایگاه اطلاع‌رسانی مجلس منتشر شوند.

گفتار دوم : شفافیت احزاب سیاسی

ماده ۶۰- مشخصات کامل احزاب قانونی مشتمل بر اساسنامه و مرامنامه حزب، حق عضویت اعضای احزاب، حساب‌های بانکی حزب، دارایی حزب، سوابق تحصیلی، آموزشی، اجرایی و سیاسی رؤسا و مدیران ارشد حزب و نشانی دفاتر و پایگاه‌های اطلاع‌رسانی احزاب باید در پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت کشور منتشر شده و در دسترس عموم قرار گیرد.

ماده ۶۱- اعطای هر گونه کمک مالی و غیرمالی از سوی مؤسسات عمومی به حزب یا احزاب خاص ممنوع است مگر در قالب یارانه احزاب و از سوی وزارت کشور. منابع مالی احزاب از جمله هویت بنگاه‌های اقتصادی حامی آنها باید برای عموم معلوم باشد و کلیه درآمدها و هزینه‌های احزاب باید در دفاتر قانونی آنها ثبت شده و در دسترس عموم قرار گیرد.

ماده ۶۲- اخذ هر گونه کمک از منابع ناشناس از سوی احزاب، ممنوع است. مشخصات اشخاص حقیقی و حقوقی که از حزب حمایت مالی می‌کنند از جمله حامیان مالی پویش‌های انتخاباتی باید از سوی احزاب و نامزدهای آنها اعلام شود.

ماده ۶۳- وزارت کشور مکلف است درباره نامزدها و احزاب سیاسی که در انتخابات شرکت دارند اطلاعات به موقع به مردم ارائه دهد و کاربرگ‌های اعلام‌داری، اطلاعات مالیاتی، نحوه مدیریت تعارض منافع و سایر اطلاعاتی را که به آگاهی رأی‌دهندگان کمک می‌کند در اختیار نامزدها قرار داده و نتایج را به اطلاع عموم برساند.

فصل دوم : شفافیت اقتصادی

گفتار اول : شفافیت هویتی

ماده ۶۴- بنگاه‌های اقتصادی دولتی و عمومی غیردولتی باید متناسب با ماهیت حقوقی، موضوع و نام خود فعالیت کنند. کارگروهی با مسئولیت معاون اول رئیس جمهور و عضویت وزرای امور اقتصادی و دارایی و تعاون، کار و رفاه اجتماعی، معاون حقوقی رئیس جمهور، رئیس شورای رقابت و یکی از اعضای کمیسیون اقتصادی مجلس به انتخاب آن کمیسیون تشکیل می‌شود تا ظرف حداکثر یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، ضمن شناسایی بنگاه‌هایی که فعالیت آنها با ماهیت حقوقی، موضوع و نام آنها مطابقت ندارد، پیشنهادهای اصلاحی مناسب را جهت اعمال به بنگاه مربوط یا در صورت نیاز به اصلاح قوانین و مقررات، جهت تصویب به مراجع ذیصلاح ارائه دهد به گونه‌ای که ظرف ۲ سال، این امر سامان یابد.

گفتار دوم : شفافیت شرکت‌ها

ماده ۶۵- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، پیش نویس اساسنامه نمونه شرکت های تابعه و وابسته مؤسسات عمومی را با لحاظ حداکثر شفافیت بویژه از نظر مواد تابع قانون تجارت، تأمین حقوق سهامداران، پیشگیری از ایجاد انحصار، تحدید فعالیت شرکت و صلاحیت مدیران به موضوع و اهداف تشکیل شرکت، تسهیل حسابرسی و پاسخگویی مدیران، تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند. شرکت های مذکور موظف هستند ظرف حداکثر یکسال از تاریخ تصویب اساسنامه نمونه، اساسنامه خود را با آن تطبیق دهند. در غیر این صورت، شرکت دولتی محسوب شده و تابع احکام این شرکت‌ها خواهند بود.

ماده ۶۶ - به منظور ساماندهی فعالیت شرکت‌ها و مقابله با سوءاستفاده از شرکت‌های موهوم و غیرواقعی، هر شرکتی که بر حسب گزارش پایگاه اطلاعات مشتریان نزد بانک مرکزی برای مدت حداقل ۲ سال فاقد مبادلات مالی و پولی متناسب برای انجام فعالیت تجاری باشد یا به گزارش سازمان امور مالیاتی کشور، ظرف دو سال اظهارنامه مالیاتی نداده باشد از سوی مرجع ثبت شرکت‌ها به عنوان شرکت غیرفعال اعلام و مشخصات آن در روزنامه رسمی و پایگاه اطلاع رسانی ثبت شرکت‌ها برای اطلاع عموم منتشر می‌شود. در مورد شرکت های در شرف تأسیس نیز ارائه گواهی سرمایه از بانک عامل به اداره ثبت شرکتها الزامی است. این تصمیم توسط هر ذینفعی در دادگاه قابل شکایت است و خارج از نوبت رسیدگی می‌شود. این حکم در مورد شرکت‌هایی که قبل از لازم‌الاجرا شدن این قانون تشکیل شده‌اند نیز مجری است.

ماده ۶۷- کلیه شرکت‌های تجاری اعم از دولتی، تعاونی، خصوصی و وابسته یا تابع مؤسسات عمومی دولتی و عمومی غیردولتی باید دارای پایگاه اطلاع‌رسانی حاوی امکانات لازم جهت آگاهی سهامداران و سایر ذینفعان از امور شرکت باشد. در این پایگاه، اساسنامه شرکت با آخرین اصلاحات آن، مشخصات مدیران و ترکیب مالکیتی شرکت، مشخصات سهامداران شرکت و گزارش‌های حسابرس یا بازرس قانونی شرکت و گزارش گردش مالیاتی شرکت نیز منتشر خواهد شد. هرگونه آگهی شرکت از جمله دعوت‌نامه‌های مجامع عمومی باید از طریق این پایگاه منتشر شود. دستورالعمل نحوه دسترسی به اطلاعات شرکت‌های تجاری، انتشار سایر اطلاعات شرکت‌ها در این پایگاه و نحوه درج اطلاعیه‌های قانونی ظرف ۶ ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد کمیسیون دسترسی آزاد به اطلاعات در شورای عالی شفافیت تصویب خواهد شد.

گفتار سوم : شفافیت قراردادها

ماده ۶۸- متن، متمم و الحاقات کلیه قراردادهای مربوط به معاملات متوسط و بزرگ که از سوی مؤسسات عمومی یا زیرمجموعه‌های آنها، با رعایت تشریفات مناقصه و مزایده یا با ترک تشریفات با بنگاه‌های خصوصی، تعاونی دولتی یا عمومی غیردولتی منعقد می‌شود باید حداکثر سه ماه پس از انعقاد قرارداد در پایگاه اطلاع‌رسانی مؤسسه منتشر شده و در دسترس عموم قرار گیرد مگر قراردادهایی که طبق قانون مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی مصوب ۱۳۵۳، طبقه‌بندی شده باشند. دستورالعمل نحوه انتشار و دسترسی به قراردادها ظرف ۳ ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون از سوی شورای عالی شفافیت تصویب می‌شود.

ماده ۶۹- پیمانکاران اصلی طرف قرارداد با مؤسسات عمومی صرفاً می‌توانند ۵۰ درصد از پروژه‌های واگذار شده به آنها را به پیمانکاران فرعی واگذار کنند. هر پیمانکار فرعی نیز تنها ۳۰ درصد از پروژه واگذار شده را می‌توان به پیمانکار سوم واگذار کند و پیمانکار سوم حق واگذاری ندارد.

گفتار چهارم : شفافیت کمک‌های دولتی

ماده ۷۰- کلیه مؤسسات عمومی که کمک‌هایی را از محل بودجه عمومی در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی از جمله در اختیار تشکل‌های مردم‌نهاد قرار می‌دهند، باید مستند قانونی کمک، مشخصات کمک‌گیرنده، جهت کمک، میزان و کیفیت کمک پرداختی، تاریخ کمک و گزارش مصرف کمک در محل مورد نظر را در پایگاه اطلاع‌رسانی مؤسسه منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهند.

کمک هایی که مؤسسات عمومی در اجرای وظایف ذاتی خود در اختیار اشخاص نیازمند قرار می دهند نظیر کمک های کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور، با رعایت حریم خصوصی دریافت کنندگان گزارش خواهد شد.

ماده ۷۱- وزارتخانه های اطلاعات، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و امور خارجه، گزارش کمک های خود را به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی، شورای عالی امنیت ملی و شورای عالی شفافیت تقدیم خواهد کرد.

ماده ۷۲ - کلیه مؤسسات عمومی باید مشخصات کمک هایی را که به صورت نقدی یا غیرنقدی از اشخاص حقیقی و حقوقی دریافت کرده اند و گزارش مصرف آنها را به سازمان برنامه و بودجه گزارش دهند. این گزارش در دسترس عموم قرار خواهد گرفت.

گفتار پنجم : شفافیت بودجه ای

ماده ۷۳- کلیه مؤسسات عمومی و بنگاه هایی که به هر نحو از بودجه عمومی استفاده می کنند مکلف هستند میزان بودجه سالانه، تخصیص یافته، نحوه مصرف از جمله گزارش های عملکرد و گزارش تفریح بودجه مربوط به خود را ظرف سه ماه پس از تصویب در مجلس شورای اسلامی در پایگاه اطلاع رسانی خود منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهند.

گفتار ششم : شفافیت مالیاتی

ماده ۷۴ - سازمان امور مالیاتی موظف است اطلاعات گردش مالیاتی مشاغل و فعالیت های مختلف مشمول قوانین مالیاتی را که از جمله باید شامل اظهارنامه مالیاتی، مفاسد حساب مالیاتی، تخفیف ها و بخشودگی های مالیاتی، میزان مالیات های وصولی باشد، در پایان هر سال به تفکیک در پایگاه اطلاع رسانی خود قرار دهد به نحوی که امکان جستجو و دسترسی به اطلاعات مذکور برای همگان میسر شود.

ماده ۷۵ - سازمان امور مالیاتی موظف است فهرست اسامی بنگاه های اقتصادی را که به طور کامل یا جزئی از مجوزهای معافی یا تخفیف مالیاتی برخوردار هستند به ضمیمه مستند قانونی معافیت آنها و اعلام مدتی که از معافیت برخوردار بوده یا خواهند بود ظرف حداکثر سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون در سایت این سازمان منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهد.

گفتار هفتم : شفافیت حقوق و مزایا

ماده ۷۶- کلیه دریافتی‌های نقدی و غیرنقدی مدیران از بنگاه‌های اقتصادی اعم از دولتی، تعاونی، عمومی غیردولتی و خصوصی عهده دار خدمات عمومی باید به صورت دقیق، مشخص و مستند در حسابهای سالیانه بنگاه که به مجمع عمومی ارائه می‌شود درج گردد و مدیران بنگاه مجاز به دریافت هیچ‌گونه مال یا امتیاز و یا امکانات از اشخاصی غیر از بنگاه به مناسبت سمت مدیریت خود در بنگاه نمی‌باشند.

گفتار هشتم : شفافیت نظام اداره منابع و ثروت های ملی

ماده ۷۷- سازمان سرمایه‌گذاری خارجی و همکاریهای اقتصادی مکلف است با همکاری وزارتخانه‌های صنایع، معادن و تجارت، وزارت نفت، سازمان حفاظت محیط زیست و سایر مؤسسات عمومی مرتبط، پایگاه اطلاعات سرمایه‌گذاری خارجی را راه اندازی و اطلاعات سرمایه‌گذاران خارجی، قراردادهای سرمایه‌گذاری، حوزه‌های سرمایه‌گذاری، مؤسسه عمومی مجری طرح و طرف قرارداد، اطلاعات کلیه بنگاههای اقتصادی طرف قرارداد با سرمایه‌گذار خارجی، نحوه تقسیم منافع میان سرمایه‌گذار و دولت، گزارش ارزیابی تأثیرات زیست محیطی طرح‌های سرمایه‌گذاری و سایر مواردی را که شورای عالی شفافیت مشخص خواهد کرد در این پایگاه منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهد.

ماده ۷۸- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است حداکثر ظرف یک سال از تاریخ تصویب این قانون با همکاری ستاد اجرایی فرمان امام (ره)، بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی، بنیاد شهید انقلاب اسلامی، سازمان اموال تملیکی، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و معاونت حقوقی ریاست جمهوری و سایر مؤسسات عمومی مرتبط، پایگاه اطلاعات کلیه اموال غیرمنقول متعلق به دولت، بهره‌بردار آنها و اموال تحت سرپرستی و مصادره شده از سوی ستاد اجرایی فرمان امام (ره)، بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی، سازمان اموال تملیکی، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز را تهیه کرده و بر اساس مصوبات شورای عالی شفافیت در دسترس عموم قرار دهد.

ماده ۷۹- در کلیه مجوزهای بهره‌برداری از منابع و ثروتهای ملی، طرح‌های اقتصادی مرتبط با میراث فرهنگی و گردشگری و طرح‌های سرمایه‌گذاری خارجی، باید سهم مردم منطقه از منافع حاصل، محاسبه و به طور عمومی اعلام شود.

مؤسسات عمومی ذیربط باید به طور سالانه تأثیرات اجرای طرح‌های مذکور بر وضعیت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی منطقه را بر اساس داده‌های معتبر و با روش‌های علمی، ارزیابی کرده و گزارش آن را به سازمان برنامه و بودجه و رئیس مجلس شورای اسلامی و شورای عالی شفافیت تقدیم کنند. این گزارش قابل دسترس عموم خواهد بود.

گفتار نهم: شفافیت صندوق‌ها

ماده ۸۰- کلیه صندوق‌هایی حمایتی غیر بیمه‌ای که از محل بودجه عمومی اداره می‌شوند مکلف هستند اطلاعات زیر را در پایگاه اطلاع‌رسانی صندوق منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهند:

۱. سند مؤسس صندوق،
۲. مشخصات و صورت دارایی و درآمد مدیر عامل و اعضای هیأت مدیره،
۳. منابع درآمدی صندوق،
۴. میزان موجودی صندوق،
۵. شرایط استفاده از تسهیلات صندوق،
۶. میزان حداقل و حداکثر تسهیلات صندوق،
۷. اطلاعات تسهیلات اعطا شده مشتمل بر مشخصات متقاضیان، میزان و شرایط تسهیلات پرداختی،
۸. درخواست‌های در نوبت رسیدگی به ترتیب تاریخ درخواست،
۹. درخواست‌های در نوبت رسیدگی به ترتیب تاریخ درخواست،
۱۰. هر نوع تسهیلات خارج از نوبت و دلایل توجیهی آن،
۱۱. مشخصات مراجعی که بر صندوق نظارت دارند یا از عملکرد صندوق می‌توان به آنها شکایت کرد،
۱۲. گزارش تحلیلی و مقایسه‌ای از عملکرد سالانه صندوق.

گفتار دهم: منع و تحدید معامله با بنگاه‌های غیر شفاف

ماده ۸۱- فهرست بنگاه‌های اقتصادی خصوصی به لحاظ شفافیت از سوی وزارت اقتصاد و امور دارایی در سه سطح سفید، خاکستری و قرمز در پایگاه اطلاعات بنگاه‌های اقتصادی منتشر خواهد شد. هرگونه همکاری و انعقاد قرارداد از طرف مؤسسات عمومی با بنگاه‌های مذکور در فهرست قرمز ممنوع است. بنگاه‌های در فهرست خاکستری مشروط به رعایت ضوابط شفافیت نهادی و مالی که از سوی شورای عالی شفافیت تدوین خواهد شد

می‌توانند حداکثر تا یک سال طرف قرارداد با مؤسسات عمومی شوند. چنانچه ظرف یک سال وضعیت خود را با ضوابط شفافیت مقرر در این قانون تطبیق ندهند به فهرست قرمز منتقل خواهند شد.

فصل سوم : شفافیت فرهنگی

گفتار اول : شفافیت نهادهای فرهنگی

ماده ۸۲- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است مشخصات کلیه نهادهای فرهنگی کشور را که از محل بودجه عمومی اداره می‌شوند از جمله مستند قانونی تأسیس، اساسنامه، وظایف و اختیارات، نحوه انتخاب رؤسا و اعضای هیأت امنای یا هیأت مدیره، منابع درآمدی و بودجه، آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی، اداری و استخدامی، مراجع نظارتی مالی و محاسباتی مرتبط و گزارش عملکرد سالانه آنها را در پایگاه اطلاع رسانی خود منتشر کند.

ماده ۸۳- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است میزان بودجه عمومی بخش فرهنگ کشور و نحوه توزیع آن در میان وزارتخانه‌ها و نهادهای فرهنگی را با تفصیل لازم اعلام کند. گزارش تحلیلی و مقایسه‌ای بودجه تخصیص یافته و نحوه مصرف بودجه در حوزه‌های مختلف فرهنگ باید تا پایان خرداد هر سال به مجلس شورای اسلامی و شورای عالی شفافیت تقدیم شود.

ماده ۸۴- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باید مشخصات کلیه نهادهای صدور مجوز در حوزه‌های مختلف فرهنگی کشور از جمله در موضوعات مطبوعات، موسیقی، سینما، تئاتر، کتاب و مؤسسات فرهنگی را که شامل مستند قانونی ایجاد، اسامی اعضا و آیین انتخاب آنها و فرایند صدور مجوز و نحوه شکایت از عملکرد آنها باشد در پایگاه اطلاع رسانی وزارتخانه منتشر کند.

ماده ۸۵- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است با همکاری وزارت امور خارجه و سایر مؤسسات مرتبط، مشخصات و سوابق تحصیلی، آموزشی، اجرایی رایزنان فرهنگی جمهوری اسلامی در کشورهای خارجی، مشخصات اماکن فرهنگی ایران در خارج از کشور، بودجه اختصاص یافته و مصرف شده برای رایزنی‌های فرهنگی در کشورهای هدف و گزارش عملکرد سالانه آنها را تهیه و به کمیسیون فرهنگی مجلس شورای

اسلامی و شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی شفافیت تقدیم کند. این گزارش در دسترس عموم قرار خواهد گرفت.

ماده ۸۶- مدیران حوزه های مختلف فرهنگ، از اداره مستقیم یا غیرمستقیم کانونهای آگهی و تبلیغاتی، آموزشگاهها، رسانه ها، مؤسسات فرهنگی و هر نوع فعالیت مستلزم اخذ مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ممنوع هستند.

گفتار دوم : شفافیت خیریه ها و موقوفات

ماده ۸۷- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است با همکاری مؤسسات عمومی ذیربط نظیر وزارت کشور، پایگاه اطلاعات مؤسسات خیریه ای کشور را راه اندازی کرده و مشخصات کلیه مؤسسات خیریه ای را که با اخذ مجوز از یکی از مؤسسات عمومی و تحت هر عنوان تشکیل شده اند از جمله مستند قانونی تأسیس، مشخصات مؤسسان، مالکان و مدیران فعلی، منابع درآمدی و بودجه، موضوع و هدف خیریه، شعب یا دفاتر استانی، سابقه و میزان دریافت کمک از مؤسسات عمومی یا ارائه کمک به مؤسسات عمومی، گزارش های گردش مالیاتی، صورت های مالی تأیید شده و گزارش عملکرد سالانه آنها را در سامانه مذکور منتشر و در دسترس عموم قرار دهد.

ماده ۸۸- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است با همکاری سازمان اوقاف و امور خیریه، پایگاه اطلاعات موقوفات کشور را که از جمله باید حاوی مشخصات و نیت واقف، مشخصات موقوفه و هر آنچه در نتیجه تبدیل آن حاصل شده، مشخصات متولی، صورت هزینه ها و درآمدهای هر موقوفه باشد ایجاد کرده و در دسترس عموم قرار دهد.

گفتار سوم : شفافیت رسانه ها

ماده ۸۹- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است به منظور تحقق شفافیت در نظام رسانه ای کشور نسبت به اعلان موارد زیر اقدام کند:

۱. مشخصات مالکان و سهامداران مؤسسات رسانه ای از جمله مطبوعات و خبرگزاری ها،

۲. در صورت وابستگی مؤسسات رسانه‌ای از جمله مطبوعات و خبرگزاری‌ها به مؤسسات عمومی ذکر نوع و سطح وابستگی،
۳. میزان کمک و یارانه دریافتی از دولت،
۴. تیراژ انتشار در شکل مکتوب و میزان بازدید ماهانه در شکل مجازی،
۵. تعداد روزنامه نگاران شاغل در آنها،
۶. سهم درآمدی از محل تبلیغات،
۷. رتبه‌بندی نشریات و مؤسسات رسانه‌ای.
۸. مشخصات دفاتر نمایندگی و روزنامه‌نگاران رسانه‌های خارجی مقیم ایران.

ماده ۹۰- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است اطلاعات زیر را در پایگاه اطلاع‌رسانی هیأت نظارت بر مطبوعات قرار دهد:

۱. مشخصات و سوابق تحصیلی، آموزشی، اجرایی و وابستگی‌های حزبی اعضای هیأت،
۲. مشخصات رسانه‌هایی که کلاً یا جزئاً به یکی از اعضای هیأت نظارت تعلق دارد،
۳. دستور جلسات هیأت نظارت به صورت ماهانه،
۴. اسامی اعضای حاضر و غایب در هر جلسه،
۵. خلاصه مصوبات هیأت در هر جلسه،
۶. درخواست‌های مجوز و مجوزهای صادره شده به تفکیک نوع رسانه و زمینه موضوعی آن،
۷. مشخصات کامل رسانه‌های دارای مجوز از هیأت نظارت بر مطبوعات به همراه تقاضانامه‌های انتشار مطبوعات یا خبرگزاری‌ها،
۸. درخواست‌های در نوبت رسیدگی به ترتیب تاریخ ثبت و نوبت رسیدگی،
۹. دلایل رد درخواست‌های مجوز،
۱۰. تذکرها و توقیف‌های صورت گرفته از سوی هیأت به تفکیک رسانه‌ها و با ذکر دلایل،
۱۱. موارد شکایت از تصمیمات هیأت نظارت و تصمیم مرجع رسیدگی کننده.
۱۲. آمار انتقال مجوزهای رسانه‌ها، مشخصات انتقال‌دهنده و گیرنده و دلایل انتقال،
۱۳. آمار و مشخصات نشریات داخلی.

ماده ۹۱- شورای عالی انقلاب فرهنگی موظف است تقویم سالیانه جلسات شورا، اسامی اعضای حاضر در هر جلسه و مصوبات شورا را در پایگاه اطلاع رسانی این شورا منتشر کند. دبیر شورا نسبت به آماده‌سازی مشروح مذاکرات شورای عالی انقلاب فرهنگی و کمیسیون‌های فرعی و تخصصی آن برای انتشار اقدام کرده و گزارش سالیانه عملکرد شورا و دبیرخانه را منتشر می‌کند.

ماده ۹۲- رئیس شورای نظارت بر صدا و سیما موظف است تا پایان فروردین هر سال، گزارش تحلیلی و مقایسه‌ای عملکرد این شورا را که از جمله مشتمل بر تعداد جلسات برگزار شده، موضوعات بحث شده، تصمیمات اتخاذ شده و نتایج حاصله خواهد بود به همراه توصیه‌ها و پیشنهادهای لازم به رؤسای قوای سه‌گانه تقدیم کند. این گزارش منتشر شده و در دسترس عموم قرار خواهد گرفت.

فصل چهارم: شفافیت اجتماعی

گفتار اول: شفافیت حوزه سلامت

ماده ۹۳- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است بودجه بخش سلامت کشور و بودجه وزارتخانه‌های مرتبط، بیمارستان‌ها، مراکز درمانی، مؤسسات بیمه سلامت و دیگر مؤسسات مرتبط را ظرف حداکثر یک ماه پس از تصویب در پایگاه اطلاع رسانی این وزارتخانه منتشر کند و گزارش تحلیلی و مقایسه‌ای بودجه تخصیص یافته و نحوه مصرف بودجه در حوزه‌های مختلف سلامت را تا پایان خرداد هر سال به مجلس شورای اسلامی و شورای عالی شفافیت تقدیم کند.

ماده ۹۴- فهرست هزینه‌های خدمات پزشکی، مرجع و تاریخ تصویب آنها، نحوه وصول آنها از متقاضیان خدمات و مرجع رسیدگی به شکایت‌های مراجعان از هزینه‌ها از سوی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به طور عمومی منتشر شده و در محل ارائه هر خدمت، در معرض دید مراجعان قرار خواهد گرفت.

ماده ۹۵- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی سامانه ثبت سفارش تجهیزات پزشکی را که از جمله باید مشتمل بر ثبت مشخصات متقاضی، شرکت داخلی یا خارجی طرف تقاضا، قیمت و نحوه پرداخت و موارد استفاده از آنها باشد با همکاری دستگاه‌های مرتبط و حداکثر تا سه ماه پس از تصویب این قانون راه‌اندازی کرده و در دسترس عمومی قرار خواهد داد. عدم ثبت، در حکم قاچاق کالا خواهد بود.

ماده ۹۶- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی سامانه اطلاعات دارویی کشور را که از جمله باید مشتمل بر مشخصات شرکت‌های تولید و توزیع هر دارو، شرکت‌ها و مراکز درمانی سفارش‌دهنده دارو، شرکت‌های داخلی یا خارجی طرف سفارش و داروهای مورد سفارش باشد با همکاری دستگاه‌های مرتبط و حداکثر تا سه ماه پس از تصویب این قانون راه اندازی کرده و در دسترس عمومی قرار خواهد داد. عدم ثبت، در حکم قاچاق کالا خواهد بود.

ماده ۹۷ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری سازمان نظام پزشکی و سازمان پزشکی قانونی جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه‌های مرتبط باید سامانه گزارش اثرات سوء و عوارض داروها و روش‌های درمانی مشتمل بر گزارش‌های پزشکان، بیماران و بستگان آنها، مراکز درمانی، شرکت‌های دارویی و دیگر مطلعان باشد را حداکثر تا شش ماه پس از تصویب این قانون راه اندازی کرده و در دسترس عموم قرار دهد.

ماده ۹۸ - اطلاعات کلیه کمک‌ها و هدایای مالی و غیرمالی شرکت‌های دارویی داخلی و خارجی به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بیمارستان‌ها، مراکز درمانی، مؤسسات و مراکز پژوهشی، پزشکان و داروخانه‌ها، توجیه کمک، میزان آن و مشخصات دریافت‌کننده باید در سامانه‌ای که حداکثر تا سه ماه پس از تصویب این قانون از سوی وزارت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری سازمان نظام پزشکی و سایر دستگاه‌های مرتبط راه‌اندازی خواهد شد ثبت گردیده و در دسترس عموم قرار گیرد.

ماده ۹۹ - فهرست وضعیت‌های تعارض منافع در حوزه سلامت از جمله در زمینه غذا، دارو، تجهیزات پزشکی، تأسیسات بیمارستانی و برنامه‌های ملی سلامت و با هدف اجتناب از تحقق موارد زیر از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و با همکاری سایر دستگاه‌های ذیربط تهیه شده و در شورای عالی شفافیت تصویب خواهد شد:

۱. ممنوعیت هر گونه تعارض منافع در زمان مقررات‌گذاری در حوزه‌های سلامت از جمله منع سهامداری مدیران وزارتخانه در بیمارستان‌های خصوصی و شرکت‌های دارویی و تجهیزات پزشکی،
۲. منع دخالت و نظارت اشخاص ذینفع در امر تولید، توزیع و تجویز دارو از جمله در مرحله آزمایش‌های بالینی داروها،

۳. تعارض منافع بیمارستان‌ها، مراکز درمانی و پزشکان با حوزه صنایع و تجهیزات پزشکی و دارویی،

۴. صدور مجوز تأسیس داروخانه.

ماده ۱۰۰- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است مردم را به موقع و به نحو کافی از تهدیدهای موجود علیه سلامت عمومی و از محصولات کشاورزی و مواد غذایی اصلاح شده اعم از وارداتی یا تولید شده در داخل، آگاه کند و از هر گونه تبلیغات خلاف واقع در زمینه مواد غذایی پیشگیری کند.

ماده ۱۰۱- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باید پایگاه داده‌های سلامت را که از جمله باید مشتمل بر آمار زاد و ولد، علل فوت‌ها، بیماری‌ها، معلولیت‌ها و آمار فوت‌های ناشی از اشتباهات پزشکی باشد با همکاری دستگاه‌های مرتبط و حداکثر تا سه ماه پس از تصویب این قانون راه‌اندازی کرده و در دسترس عموم قرار خواهد داد.

ماده ۱۰۲- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری مؤسسه استاندارد ایران، حداکثر تا سه ماه پس از تصویب این قانون، فهرست شرکت‌های غیرشفاف در حوزه سلامت و تجهیزات پزشکی و دارویی و شرکت‌هایی را که استانداردهای غذا و دارو را رعایت نمی‌کنند در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهد.

گفتار دوم: شفافیت آموزش و پرورش

ماده ۱۰۳- وزارت آموزش و پرورش باید بودجه بخش آموزش و پرورش کشور، نحوه تخصیص این بودجه به بخش‌های مختلف آموزش و پرورش، فهرست انواع مدارس و نحوه اداره آنها، مشخصات مؤسس، مالک و مدیر مدرسه و شرایط پذیرش دانش‌آموز در آنها را در پایگاه اطلاع‌رسانی این وزارتخانه اعلام کند و اطلاعات هر مدرسه نیز در پایگاه آن مدرسه و در معرض دید مراجعان قرار گیرد.

ماده ۱۰۴- ادارات کل آموزش و پرورش باید موارد زیر را در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر کنند:

۱. مجوز تأسیس مدرسه، نوع مدرسه و مشخصات مدیر آن،

۲. نحوه تأمین هزینه‌های مدرسه،

۳. ظرفیت مدرسه و هر کلاس،
۴. زمان آغاز و پایان ثبت نام،
۵. شرایط تفصیلی پذیرش دانش آموز در مدرسه از جمله میزان هزینه ثبت نام و هزینه ای که در طول سال اخذ می شود، شرایط مربوط به وضعیت والدین، سلامت دانش آموز،
۶. وجود یا نبود شرط معدل یا قبولی در مصاحبه برای پذیرش،
۷. برنامه آموزشی سالانه اعم از ثابت و فوق برنامه، منابع آموزشی و کمک آموزشی،
۸. مشخصات معلمان و سوابق آموزشی و حرفه ای آنان،
۹. وجود یا نبود سرویس رفت و آمد دانش آموزان، هزینه های مربوط و مشخصات شرکت های طرف قرارداد،
۱۰. مشخصات اعضای انجمن اولیا و مربیان مدرسه و برنامه جلسات آن،
۱۱. زبان های خارجی که آموزش داده می شود.

ماده ۱۰۵- بودجه تخصیص یافته به هر مدرسه، میزان کمک های اولیای دانش آموزان به مدرسه و صورت حساب های مالی مدرسه در دسترس عموم قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۰۶- طراحان سوالات آزمون های ورودی مدارس و المپیادهای علمی و ورودی دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی باید از میان اشخاصی انتخاب شوند که هیچ گونه همکاری با آموزشگاه های خصوصی نداشته باشند.

ماده ۱۰۷- هرگونه تدریس خصوصی به دانش آموزان مدرسه محل خدمت تدریس کننده، ممنوع بوده و تخلف محسوب می شود.

گفتار سوم : شفافیت آموزش عالی

ماده ۱۰۸- وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور و سایر مؤسسات و مراکز آموزش عالی مکلف هستند اطلاعات اعضای هیأت علمی

خود را که از جمله باید شامل سوابق تحصیلی، آموزشی، پژوهشی، اجرایی و نوع رابطه استخدامی باشد در پایگاه اطلاع رسانی خود قرار دهند.

ماده ۱۰۹- متقاضیان عضویت در هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی حق دارند با رعایت محرمانگی مشخصات ارزیابی کنندگان به نتایج ارزیابی های علمی و صلاحیت‌های عمومی خود دسترسی داشته باشند.

ماده ۱۱۰- کلیه شرکت کنندگان در آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، حق دارند علاوه بر اطلاع از نتایج آزمون‌ها و مصاحبه‌های انجام شده از آنها به برگه‌های امتحانی یا صورتجلسه‌های اعلام نتیجه دسترسی داشته باشند. همچنین، هر دانشجویی حق دارد به اطلاعات راجع به نتایج و برگه‌های آزمون‌های درسی دسترسی داشته باشد.

ماده ۱۱۱- وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور و سایر مؤسسات و مراکز آموزش عالی مکلف هستند نوع نظام آموزشی کلیه فارغ التحصیلان را در گواهی فارغ التحصیلی آنها قید کنند.

ماده ۱۱۲- وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور و سایر مؤسسات و مراکز آموزش عالی مکلف هستند گزارش‌های تحقیقی اعضای هیأت علمی از محل بودجه عمومی، پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکتری، گزارش نتایج فرصت‌های مطالعاتی اعضای هیأت علمی و دانشجویان دکتری را حداکثر پس از ۱ سال از تاریخ تصویب، در دسترس عموم قرار دهند.

ماده ۱۱۳- طراحان سوالات آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در کلیه مقاطع باید از میان اشخاص انتخاب شوند که هیچ گونه همکاری با آموزشگاه‌های خصوصی نداشته باشند.

ماده ۱۱۴- از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، در صورت صلح یا هبه یا وقف اموال از سوی اشخاص خصوصی به دانشگاه‌ها، مؤسسات و مراکز آموزش عالی کشور، سند مالکیت به نام آنها صادر خواهد شد و تحت هیچ شرایطی نباید بهره‌برداری از آنها به مؤسسات عمومی دیگر واگذار شود.

گفتار چهارم: شفافیت زیست محیطی

ماده ۱۱۵- کلیه طرح‌های عمرانی بویژه طرح‌های راجع به صنایع استخراجی و صنایع مرتبط باید پس از تهیه و انتشار عمومی گزارش مطالعه ارزیابی تأثیرات زیست محیطی طرح تصویب شده و اجرا شود. این گزارش حداقل باید حاوی اطلاعات زیر باشد و سازمان حفاظت محیط‌زیست آن را تأیید کرده باشد. در غیر این صورت، مجری طرح به اتهام تخریب محیط زیست و با اعلام جرم سازمان حفاظت محیط زیست یا سازمان منابع طبیعی کشور یا دادستان منطقه‌ای که طرح در آن اجرا می‌شود تحت تعقیب کیفری قرار خواهد گرفت:

۱. توصیف پوشش گیاهی منطقه‌ای که طرح در آن اجرا خواهد شد به همراه عکس و فیلم،
۲. اطلاعات راجع به منابع آب‌های سطحی در محدوده طرح و همسایگی آن،
۳. اطلاعات راجع به آثار منفی طرح بر محیط زیست منطقه از جمله بر تنوع زیستی، آب‌ها، زمین‌ها و هوای منطقه،
۴. توصیف انتشارهای زیست محیطی نظیر فاضلاب‌ها، گازها و گرد و غبارها، سر و صداها، تشعشعات امواج، زباله‌ها و نخاله‌ها،
۵. اطلاعات راجع به طول مدت ماندگاری آثار منفی زیست محیطی،
۶. اطلاعات راجع به میزان امکان جبران آثار منفی زیست محیطی، امکان برگرداندن وضعیت منطقه به حالت سابق و هزینه‌های بازسازی،
۷. تدابیر قابل اتخاذ برای پیشگیری از آثار منفی زیست محیطی یا کاهش این آثار،
۸. تأثیرات احتمالی طرح بر محیط زیست خارج از مرزهای کشور.

ماده ۱۱۶- سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است با همکاری سازمان برنامه و بودجه و سازمان منابع طبیعی کشور پایگاه اطلاعات زیست محیطی کشور را که از جمله باید حاوی گزارش‌های ارزیابی تأثیرات زیست محیطی کلیه طرح‌های عمرانی کشور باشد راه اندازی کرده و در دسترس عموم قرار دهد.

ماده ۱۱۷- سازمان منابع طبیعی کشور مکلف است با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست و سایر مؤسسات عمومی ذیربط، ظرفیت نهایی بهره برداری از منابع طبیعی را به تفکیک منابع و مناطق مشخص کند. تجاوز از این ظرفیت از سوی هیچ مرجع و مقامی و تحت هیچ شرایطی مجاز نخواهد بود. متخلف به اتهام تخریب منابع طبیعی و با اعلام جرم سازمان منابع طبیعی کشور یا سازمان حفاظت محیط زیست یا دادستان منطقه‌ای که تخلف در آنجا صورت گرفته است تحت تعقیب کیفری قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۱۸- سازمان حفاظت محیط زیست، فهرست بنگاه‌های اقتصادی را که طرح‌های مخرب محیط زیست را اجرا کرده اند به عنوان بنگاه‌های ضد محیط زیست در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر خواهد کرد. واگذاری هر نوع طرح عمرانی به بنگاه‌های مذکور به عنوان پیمانکار اصلی یا فرعی یا هر عنوان دیگر ممنوع خواهد بود.

گفتار پنجم: شفافیت در حوزه ورزش

ماده ۱۱۹- وزارت ورزش و جوانان مکلف است موارد زیر را در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهد:

۱. اطلاعات بودجه کل ورزش کشور و بودجه تخصیص یافته به هر یک از فدراسیون‌ها و کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک،
۲. مشخصات کمک‌های مؤسسات عمومی به ورزش و ورزشکاران به تفکیک فدراسیون‌ها، رشته‌های ورزشی، دریافت کنندگان، مناسبت‌های ورزشی ملی یا بین‌المللی، نوع و میزان کمک،
۳. مشخصات کمک‌های مالی و غیرمالی بنگاه‌های اقتصادی و صنایع ورزشی داخلی و خارجی به فدراسیون‌ها، باشگاه‌ها، مربیان و ورزشکاران،
۴. چگونگی برگزاری مسابقات انتخابی برای تیم‌های ملی،
۵. تقویم رویدادهای سالانه فدراسیون‌ها و تقویم مسابقات ورزشی اعم از ملی، بین‌المللی و جهانی مرتبط با هر فدراسیون،
۶. نحوه تأمین هزینه‌های برگزاری مسابقات استانی، ملی و بین‌المللی و گزارش هزینه کرد هر مسابقه،
۷. احکام کمیته‌های انضباطی ورزش،
۸. مبلغ قرارداد مربیان تیم‌های ملی، حقوق و مزایای اعضا و رؤسای فدراسیون‌ها،
۹. گزارش سالانه وزارت ورزش و هر یک از فدراسیون‌ها و کمیته‌های ملی ورزش از موارد بالا،

فصل پنجم: شفافیت اداری

گفتار اول: شفافیت صلاحیت ها و اختیارات

ماده ۱۲۰- مؤسسات عمومی باید صرفاً در حدود صلاحیت‌های قانونی خود فعالیت کنند. در صورت بروز اختلاف در صلاحیت ذاتی مؤسسات عمومی، حل اختلاف در سطح بخش و شهر با فرماندار، در سطح استان با استاندار، در سطح دو یا چند استان با وزیر کشور و در سطح ملی با هیأت وزیران خواهد بود.

ماده ۱۲۱- امور زیر از صلاحیت مؤسسات عمومی خارج است:

۱. سلب یا تحدید حقوق و آزادی‌های قانونی،
۲. ایجاد حق و تکلیف کلی،
۳. توسیع یا تضییق دایره شمول قانون،
۴. وضع هر گونه جرم یا مجازات،
۵. وضع هر گونه تخلف یا مجازات اداری،
۶. تعیین عوارض، وضع مالیات و معافیت‌های مالیاتی.

ماده ۱۲۲- مقامات و کارمندان موظف هستند وظایف خود را رأساً انجام دهند. رؤسای مؤسسات عمومی می‌توانند در صورت ضرورت، حق امضاء یا اجرای بخشی از اختیارات غیراساسی خود را تفویض کنند. تفویض اختیار باید به موجب حکم کتبی و صریح مقام تفویض کننده باشد و در آن، موضوع، مدت و مستند قانونی تفویض ذکر شود. تفویض اختیار، رافع مسئولیت مقام تفویض کننده نبوده و نیز مانع اجرای امر تفویض شده از سوی تفویض کننده نیست. تفویض شونده نمی‌تواند اختیارات تفویض شده را تفویض کند.

ماده ۱۲۳- تفویض اختیار در موارد زیر پایان می‌پذیرد:

۱. پایان مدت تفویض،
۲. انتفاء یا انجام موضوع تفویض شده،
۳. لغو تفویض توسط تفویض کننده،
۴. فوت یا حجر تفویض شونده در صورتی که تفویض به شخص حقیقی صورت گرفته باشد،
۵. انفصال یا برکناری تفویض شونده یا تفویض کننده.

گفتار دوم: شفافیت فرآیندهای اداری

ماده ۱۲۴- اشخاص ذینفع، اصالتاً یا از طریق نماینده خود می توانند متقاضی استفاده از خدمات مؤسسات عمومی اجرایی باشند. در موارد مرتبط با منافع عمومی از قبیل محیط زیست، سلامت عمومی و میراث فرهنگی، هر شخصی می تواند درخواست رسیدگی را به مؤسسات عمومی ارائه دهد.

ماده ۱۲۵- کلیه درخواست های متقاضی از اداره اعم از تقاضاهای مکتوب یا دیجیتال باید فوراً ثبت شوند. تمام سوابق پرونده و کلیه ادله از قبیل اظهار نظرهای کارشناسی، معاینه و تحقیقات محلی باید دارای شماره و تاریخ باشد. مؤسسات عمومی مکلف است پس از ثبت، شماره پیگیری را در اختیار متقاضی قرار دهد.

ماده ۱۲۶- مؤسسات عمومی باید از تاریخ ثبت درخواست متقاضی، فوراً رسیدگی به آن را آغاز کنند. چنانچه تقاضا ناقص باشد و مؤسسه نتواند بر مبنای آن تصمیم بگیرد یا اقدام لازم را صورت دهد مکلف است تکمیل اطلاعات را به سریعترین و مطمئن ترین نحو مقتضی از متقاضی بخواهد.

ماده ۱۲۷- مؤسسات عمومی موظفند بر اساس نوع فعالیت و تعداد متقاضیان، فرم های مخصوص رسیدگی به تقاضاها را تهیه و آنها را در اختیار مراجعه کنندگان قرار دهند و نمی توانند متقاضی را به ارائه مدارک یا اطلاعاتی علاوه بر آنچه در قوانین و مقررات پیش بینی شده ملزم کنند یا هزینه ای بیش از آنچه در قوانین و مقررات پیش بینی شده است از وی مطالبه نمایند.

ماده ۱۲۸- مؤسسات عمومی مکلفند متقاضیان را با فرایند رسیدگی و مقام رسیدگی کننده به تقاضای وی آشنا سازند. راهنمایی و ارائه هرگونه کمک ضروری در راستای تسهیل فرآیند ثبت درخواست و رسیدگی به آن از وظایف مؤسسات عمومی است و چنانچه درخواست متقاضی در حیطه وظایف اداره مزبور نباشد، باید آنها را به دستگاه مربوط راهنمایی کنند.

ماده ۱۲۹- مؤسسات عمومی مکلفند خدمات خود را در طول ساعات کاری و در مهلت مقرر قانونی ارائه دهند. در صورت مرخصی، بیماری، مسافرت یا فوت کارمندان، مقام مافوق اداری باید ترتیبی اتخاذ کند که در ارائه خدمات دستگاه متبوع وقفه ایجاد نشود. مسئولان مؤسسات عمومی از مرتبه رییس ادارات و بالاتر مکلف

هستند تا هر زمان که به دلیل مرخصی یا هر علت دیگر قادر به انجام وظایف خود نباشند برای خود و برای همان زمان جانشین معرفی کنند تا وظایف مربوط را انجام دهند.

ماده ۱۳۰- مؤسسات عمومی باید رویه مشخصی در اتخاذ تصمیمات و انجام اقدامات اداری داشته باشند و انتظارات مشروع مردم را که بر مبنای آن رویه شکل گرفته است، رعایت کنند. در صورت تغییر در شرایط و ضوابط قانونی اداره نمی تواند این موارد را عطف بماسبق کند مگر این که به جهتی از جهات به نفع متقاضی باشد.

ماده ۱۳۱- مؤسسات عمومی ملزم هستند تا در موارد زیر پیش از هرگونه اقدام یا تصمیم از نظرات اشخاص یا گروههای ذینفع مطلع شوند. کسب نظرات در مرحله اول از طریق دریافت توضیحات کتبی اشخاص ذی نفع و نظرخواهی از افراد مطلع و در مرحله بعد با تشکیل جلسه استماع نظرات آنها خواهد بود:

۱. چنانچه موضوع از اهمیت ملی یا محلی برخوردار باشد.
۲. چنانچه دو یا چند شخص در خصوص موضوع درخواست، منافع متضاد داشته باشند.
۳. چنانچه محتمل باشد که اشخاص یا گروههای ذینفع، دستگاه اجرایی را به تبانی، جانبداری یا اقدامات خودسرانه متهم کنند.
۴. چنانچه محتمل باشد که تصمیم یا اقدام مؤسسات عمومی حقوق و منافع شخص، اشخاص یا گروههای مشخصی را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

ماده ۱۳۲- دستور جلسه، زمان و مکان برگزاری آن باید حداقل یک هفته پیش از جلسه کتباً به افراد و گروههای ذینفع ابلاغ شود. جلسه مذکور با حضور افراد و گروههای ذی نفع خواهد بود و دستگاه برگزار کننده موظف است صورت مذاکرات جلسه را تنظیم و نگهداری کند. نتیجه جلسه به اطلاع عموم از جمله اشخاص و گروههای ذینفع خواهد رسید. در موارد فوری، رعایت زمان مقرر در این ماده الزامی نیست، مشروط بر آن که اشخاص ذی نفع به طریق مقتضی از تشکیل جلسه مطلع شوند.

ماده ۱۳۳- مؤسسات عمومی باید در مورد موضوعات دارای اهمیت محلی یا ملی، موارد زیر را رعایت کنند:

۱. اطلاع رسانی عمومی درباره آغاز فرآیند تصمیم گیری،
۲. عرضه پیش نویس تصمیمات یا مصوبه یا موضوع مربوط به شهروندان، مؤسسات عمومی و خصوصی ذیربط و ذینفع در فرآیند تصمیم گیری،
۳. اخذ نظرات مشورتی شهروندان، مؤسسات عمومی و خصوصی ذیربط و ذینفع در فرآیند تصمیم گیری،
۴. بررسی توصیه‌های ارائه شده از سوی شهروندان، مؤسسات عمومی و خصوصی ذیربط و ذینفع،
۵. تفکیک نظرات و دلایل موافقان و مخالفان و گنجاندن آنها در فهرست‌های جداگانه،
۶. اطلاع رسانی به عموم درباره تصمیم اتخاذ شده و دلایل توجیهی آن.

ماده ۱۳۴- آگهی آغاز فرآیند تصمیم گیری باید دست کم ۱۵ روز پیش از آغاز آن در پایگاه اطلاع رسانی مؤسسه قرار گرفته، از طریق پست الکترونیکی و یا شبکه‌های اجتماعی مربوط، به همه اشخاص دخیل در فرآیند تصمیم گیری ارسال شود، در داخل و بیرون مؤسسه و واحدهای تابعه آن در معرض و دسترس عموم قرار گرفته یا حسب مورد از طریق رسانه‌های سراسری یا محلی به اطلاع عموم رسانده شود.

ماده ۱۳۵- وجود موارد زیر در آگهی آغاز فرآیند تصمیم گیری ضروری است:

۱. مستندات قانونی،
۲. دلایل توجیهی برای نشان دادن ضرورت اتخاذ تصمیم،
۳. مهلت زمانی، مکان و روشی که شهروندان، مؤسسات عمومی و خصوصی ذیربط و ذینفع در فرآیند تصمیم گیری می‌توانند به پیش نویس تصمیمات دسترسی پیدا کنند و توصیه‌های خود را ارائه نمایند،
۴. جزئیات تماس با اشخاصی که مسئول جمع آوری و بررسی توصیه‌ها هستند.

ماده ۱۳۶- توصیه‌های شهروندان، مؤسسات عمومی و خصوصی ذیربط و ذینفع در فرآیند تصمیم گیری باید توسط مرجع عمومی مسئول تهیه پیش نویس به روشهای زیر جمع آوری شود:

۱. توصیه‌های شفاهی یا کتبی که در طی مشورت‌ها ارائه شده‌اند، باید در صورت جلسات جلسه مربوط به نحو مناسبی منعکس شوند،
۲. توصیه‌های کتبی که به صورت فردی جمع آوری شده‌اند، باید مطابق مقررات ثبت شوند.

ماده ۱۳۷- مؤسسه عمومی باید پرونده پیش‌نویس تصمیمات را که در بردارنده مشورت‌های انجام شده با شهروندان، مؤسسات عمومی و خصوصی ذیربط و ذینفع در فرآیند تصمیم‌گیری و توصیه‌ها و نتیجه‌گیری‌های آنها باشد، برای همه شهروندان، مؤسسات عمومی و خصوصی ذیربط و ذینفع در فرآیند تصمیم‌گیری در دسترس قرار دهد.

پیش‌نویس تصمیم باید همراه با خلاصه توصیه‌ها برای بررسی و اتخاذ تصمیم ارسال شود.

ماده ۱۳۸- شهروندان می‌توانند بر اساس آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید مطالبات خود را در موضوعات و مسائل عمومی جامعه بیان کرده و خواهان توضیح و شفاف‌سازی شوند.

گفتار سوم: شفافیت تصمیمات

ماده ۱۳۹- مؤسسات عمومی باید در ابتدای کلیه تصمیمات خود مستندات قانونی تصمیم را قید کنند و مجاز نیستند صرفاً با استناد به بخشنامه‌ها یا سایر مصوبات داخلی خود با درخواست متقاضی مخالفت کنند. تصمیمات اداری باید شامل نکات زیر باشد:

۱. تاریخ صدور،
۲. مشخصات متقاضی،
۳. مفاد اصلی تصمیم،
۴. مستندات قانونی و ادله و استدلال‌های منجر به اتخاذ تصمیم،
۵. اعلام مرجع و مهلت اعتراض به تصمیم،
۶. نام و سمت صادرکننده تصمیم.

ماده ۱۴۰- نسخه‌ای از تصمیم باید به متقاضی تحویل داده شود. هر شخص ذینفع می‌تواند رونوشت مصدق آنرا از دستگاه صادرکننده تصمیم مطالبه کند.

گفتار چهارم: سایر مواد

ماده ۱۴۱- مؤسسات عمومی باید گزارش سالانه درباره شفافیت در فرآیند تصمیم‌گیری را که از جمله باید شامل موارد زیر باشد تا پایان خرداد هر سال تهیه و در دسترس عموم قرار دهند:

۱. فهرست تصمیمات اتخاذ شده از سوی مؤسسه در طول سال،
۲. مجموع توصیه‌های جمع‌آوری شده در طی فرآیندهای تصمیم‌گیری،
۳. فهرست جلسات مشورتی، به بحث عمومی گذاشتن پیش‌نویس تصمیمات و جلسات عمومی،
۴. فهرست مواردی که اقدامات یا تصمیمات مؤسسات عمومی برخلاف قانون حاضر بوده و مجازات‌هایی که به دلیل نقض این قانون بر آنها اعمال شده است.

ماده ۱۴۲- مصوبات مؤسسات عمومی و مرتبط با مؤسسه از جمله سیاست‌های کلی نظام، احکام قوانین برنامه‌های پنجساله توسعه، اسناد ملی، قوانین و مقررات، آیین‌نامه‌های داخلی، تصویب‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌ها باید در پایگاه اطلاع‌رسانی مؤسسه منتشر شده و در دسترس عموم قرار گیرد.

فصل ششم: شفافیت قضایی و انتظامی

گفتار اول: شفافیت سازمانی

ماده ۱۴۳- قوه قضائیه، اطلاعات زیر را در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر کرده و در دسترس عموم قرار خواهد داد:

۱. اسامی و مشخصات کلیه مراجع قضایی کشور به تفکیک استان‌ها و شهرستان‌ها و طرق دسترسی غیرحضوری به آنها،
۲. اطلاعات راجع به شوراها و شوراهای حل اختلاف واقع در هر استان،
۳. اطلاعات راجع به کانون‌های وکلای دادگستری و مراکز مشاوران حقوقی قوه قضائیه به تفکیک هر استان،
۴. اطلاعات زندان‌ها و کانون‌های اصلاح و تربیت واقع در هر استان،
۵. اطلاعات راجع به کلیه کلانتری‌ها و پاسگاه‌های انتظامی واقع در هر شهر و شهرستان،
۶. مشخصات اعضای هیأت‌های منصفه مطبوعات و جرایم سیاسی،

۷. اطلاعات راجع به بودجه قوه قضاییه و نحوه تخصیص آن به بخش‌های مختلف و گزارش مصرف سالیانه بودجه.

ماده ۱۴۴- هر یک از مجتمع‌ها یا واحدهای قضایی باید مشخصات مقامات قضایی شاغل، نوبت و موضوع و ساعت جلسات علنی رسیدگی به پرونده‌های ثبت شده در آن مجتمع را با ذکر شماره شعب و اسم قضات رسیدگی کننده، حداقل از یک ماه قبل در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهند.

ماده ۱۴۵- روزنامه نگاران حق دارند با مراجعه به هر یک از کلاسترها و پاسگاه‌های انتظامی کشور از تعداد افراد دستگیر یا بازداشت شده در ۲۴ ساعت قبل، دلایل دستگیری یا بازداشت و اقدامات بعدی مطلع شوند. تسهیلات لازم برای دسترسی به این اطلاعات، از سوی نیروی انتظامی و بر اساس مصوبه شورای عالی شفافیت فراهم خواهد شد.

گفتار دوم: شفافیت تصمیمات قضایی

ماده ۱۴۶- منظور از تصمیمات قضایی عبارت است از:

۱. آرا و قرارهای قطعی محاکم حقوقی
۲. آرا و قرارهای قطعی محاکم کیفری
۳. آرا و قرارهای قطعی محاکم انقلاب
۴. آرا و قرارهای دیوان عدالت اداری
۵. آرا و قرارهای دیوان عالی کشور
۶. آرا و قرارهای قطعی دادگاههای نظامی
۷. آرا و قرارهای قطعی دادگاه ویژه روحانیت
۸. آرا و قرارهای قطعی محاکم اطفال
۹. گزارش‌های اصلاحی
۱۰. دستورهای قاطع

ماده ۱۴۷- مشخصات کلیه پرونده‌های مختومه برای شهروندان قابل دسترس بوده و قوه قضائیه آنها را ظرف مدت ۵ سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون و با رعایت مقررات مذکور در این فصل در دسترس عمومی قرار خواهد داد.

ماده ۱۴۸- تصمیمات قابل دسترس و انتشار بر اساس دسته‌بندی موضوعی، صلاحیت‌های ذاتی و نسبی محاکم، نام قاضی و شعبه صادرکننده تصمیم، شماره دادنامه و تاریخ صدور، مشخصات طرفین دعوا (در صورت لزوم نام مستعار یا مخفف آنها)، مشخصات وکلا و سایر مشخصاتی که امکان جستجوی دقیق، سریع و آسان را به متقاضیان فراهم کند در پایگاه اطلاعاتی وارد شده و قابل جستجو خواهند بود.

ماده ۱۴۹- دسترسی مقامات قضایی، طرفین دعوا یا وکلای آنها به پرونده‌های جاری با ثبت نام در سامانه و دریافت نام کاربری و رمز عبور مجاز خواهد بود.

ماده ۱۵۰- موارد زیر قابل دسترس و انتشار عمومی هستند:

۱. مشخصات شعبه رسیدگی کننده و نام و نام خانوادگی قاضی صادر کننده تصمیم،
۲. مشخصات وکلای طرفین و آدرس محل کار آنها،
۳. در دعاوی علیه دولت مشخصات خوانده،
۴. در دعاوی اقامه شده از سوی سازمان های غیر دولتی یا مدعی العموم، مشخصات طرفین دعوا مگر آنکه افشای هویت قربانی یا ذینفع منع قانونی داشته باشد که در این صورت فقط هویت شاکی افشا خواهد شد،
۵. مشخصات طرفین در دعاوی اقامه شده از سوی اشخاص حقوقی یا علیه اشخاص حقوقی،
۶. مشخصات اشخاص مشهور اعم از دولتی و غیردولتی،
۷. مشخصات هویتی افراد متوفی بلاوارث.

ماده ۱۵۱- موارد زیر در انتشار تصمیمات قضایی قابل افشا نیست:

۱. مشخصات هویتی طرفین دعوا (نام و نام خانوادگی، شماره شناسنامه یا کارت ملی طرفین یا والدین یا فرزندان آنها) جز در صورت موافقت مکتوب آنها،

۲. مشخصات هویتی کودکان در دعاوی راجع به کودکان،
۳. مشخصات هویتی شهود جز در صورت موافقت مکتوب آنها،
۴. شماره های تلفن منزل و همراه شخصی،
۵. آدرس های شخصی نظیر آدرس های مربوط به محل تولد، محل صدور شناسنامه، محل سکونت، محل کار، محل ازدواج یا طلاق و سایر آدرس های مشابه،
۶. شماره های دفترچه های بیمه، گذرنامه، حساب های بانکی، کد اقتصادی، پلاک خودرو، پلاک منزل و سایر شماره های مشابه،
۷. داده های عرفاً حساس نظیر اطلاعات راجع به وضعیت سلامتی یا عادت های فردی،
۸. احوال شخصیه مشتمل بر اطلاعات راجع به زمان و مکان تولد، ازدواج و طلاق،
۹. تاریخ های شخصی مشتمل بر تاریخ تولد، ازدواج، طلاق.

ماده ۱۵۲- در مواردی که افشای اطلاعات خصوصی در تصمیمات قضایی طبق مواد فوق ممنوع است چنانچه شخصی که اطلاعات خصوصی به او مربوط می شود این اطلاعات را از طرق عمومی افشا کرده باشد ترتیبات حریم خصوصی در مورد وی لازم الرعایه نخواهد بود.

ماده ۱۵۳- در مواردی که انتشار داده های شخصی ممنوع است این داده ها پس از مشورت با کارشناسان هر حوزه به صورت اختصاری و به گونه ای که قابل ربط به شخص خاصی نباشد منتشر خواهند شد و در مواردی که انتشار مشخصات هویتی ممنوع است از عبارت «با هویت معلوم» استفاده خواهد شد.

ماده ۱۵۴- انتشار تصمیماتی که اشاعه فحشا به شمار آید ممنوع است. در انتشار تصمیمات راجع به جرایم جنسی یا فعالیت های سمعی و بصری مستهجن یا مبتذل و سایر دعاوی که به تشخیص دادگاه و به دلیل مغایرت با عفت عمومی رسیدگی به صورت غیرعلنی صورت گرفته است تصمیم صادره با رعایت اصل تفکیک و با لحاظ ترتیبات مربوط به حمایت از حریم خصوصی منتشر خواهد شد مگر آنکه رعایت تفکیک یا ترتیبات مذکور نتواند نافی وصف اشاعه فحشا باشد.

ماده ۱۵۵- در تصمیماتی که موضوع دعوا به عفت عمومی مربوط نباشد اما تصمیم صادره حاوی اشاره به موضوعاتی باشد که انتشار آنها اشاعه فحشا باشد بر اساس اصل تفکیک عمل خواهد شد.

ماده ۱۵۶- در تصمیمات راجع به دعاوی هتک حرمت نظیر افترا، توهین، هجو و قذف که عبارت ها و الفاظ اهانت آمیز موضوع اصلی دعوا را تشکیل می دهند انتشار عبارت های مذکور بلامانع است.

ماده ۱۵۷- چنانچه تصمیم قضایی مشتمل بر مشخصات اسناد و اطلاعات طبقه‌بندی شده (محرمانه، خیلی محرمانه، سری و بکلی سری) باشد انتشار تصمیم با حذف آن مشخصات صورت خواهد گرفت مگر آنکه علیرغم حذف، انتشار تصمیم به افشای مفاد آن اسناد یا اطلاعات منجر شود.

ماده ۱۵۸- در دعاوی ای که به تشخیص دادگاه و به دلایل عفت عمومی یا امنیت ملی، رسیدگی به صورت غیرعلنی صورت گرفته است رأی صادره علنی خواهد بود و با رعایت اصل تفکیک منتشر خواهد شد.

ماده ۱۵۹- در دعاوی ای که به درخواست طرفین دعوا رسیدگی به صورت غیرعلنی صورت گرفته است رأی صادره علنی خواهد بود و با لحاظ ترتیبات مربوط به حمایت از حریم خصوصی منتشر خواهد شد.

گفتار سوم : شفافیت آمار قضایی

ماده ۱۶۰- قوه قضائیه آمار قضایی زیر را در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر کرده و در دسترس عموم قرار خواهد داد :

۱. آمار مجازات های اعدام، حبس ابد و قصاص نفس،
۲. آمار افراد در بازداشت موقت،
۳. آمار تفکیکی زندانیان در کل کشور،
۴. آمار تفکیکی زندانیان خارجی،
۵. آمار تفکیکی کودکان بزهکار در کانون های اصلاح و تربیت،
۶. مشخصات کلیه زندانها و زندانیان آنها با رعایت حریم خصوصی زندانیان،
۷. تعداد دادرسان و وکلای کشور به تفکیک استانها،

۸. آمار پرونده‌های انتظامی جاری و مختومه علیه مقامات قضایی و وکلای دادگستری،
۹. آمار کل و تفکیکی پرونده‌های جاری و مختومه در دادسراها و دادگاه‌های کشور،
۱۰. آمار حداقل و حداکثر و متوسط مدت زمان رسیدگی به پرونده‌ها در دادسراها و دادگاه‌ها به تفکیک نوع و صلاحیت آنها،
۱۱. آمار عفو و بخشودگی‌های مجازات‌های اعدام و حبس ابد،
۱۲. آمار جبران‌های صورت گرفته در نتیجه بازداشت‌های غیرقانونی،
۱۳. آمار حداقل و حداکثر زمان حبس.

ماده ۱۶۱- مسئولیت فراهم کردن زیرساخت لازم برای انتشار اطلاعات قضایی و نظارت بر اجرای درست مواد فوق بر عهده قوه قضائیه و به موجب دستورالعملی خواهد بود که از سوی شورای عالی شفافیت تصویب خواهد شد.

فصل هفتم : شفافیت تقنینی

گفتار اول : شفافیت ارزیابی تأثیرات قانونگذاری

ماده ۱۶۲- مؤسسات عمومی که صلاحیت تهیه پیش نویس لوایح را دارند باید در مورد آن دسته از پیشنهادهایی که آثار اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیط زیستی دارند، گزارش ارزیابی تأثیرات مصوبه مورد نظر خود را با استناد به داده ها و شواهد علمی معتبر تهیه کرده و به همراه متن پیش نویس ارسال کنند در غیر این صورت، باید از ثبت و رسیدگی به آنها در دولت اجتناب شود. این گزارش از جمله باید شامل موارد زیر باشد :

۱. بیان اهداف وضع مصوبه،
۲. تشریح موضوع مصوبه شامل مشکلات موجود و دلایل بروز آنها، تشریح مشکلات ناشی از عدم تصویب مصوبه،
۳. بررسی گزینه های مختلف موجود برای حل مشکل،
۴. معرفی افراد، گروه ها و بخش های مختلف اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی متأثر از مصوبه،
۵. انجام مشورت های لازم با افراد و گروه های ذینفع و ذیربط و اعمال نظرات مشورتی آنها در تنظیم متن مصوبه،
۶. تعیین انواع آثار بالقوه کوتاه مدت و بلندمدت مصوبه بر بخش های مختلف جامعه و نحوه اثرگذاری آنها،
۷. پیش بینی موانع مشکلات احتمالی و خطرات اجرای مصوبه و محاسبه هزینه ها و منافع آن،
۸. مشخص کردن نحوه تأثیر مصوبه بر وضعیت افراد و گروه های مختلف اجتماعی و نیز دیگر مؤسسات عمومی متأثر از مصوبه،
۹. تعیین گزینه نهایی مناسب برای تصمیم گیری،
۱۰. پیش بینی نیروهای سازمانی، بودجه و زمان مقتضی برای اجرای مصوبه،
۱۱. پیش بینی ضمانت اجراهای مناسب مصوبه و ارائه راهکارهایی برای تضمین اجرا، افزایش کارآمدی و تحقق اهداف مصوبه،
۱۲. پیش بینی نحوه جبران خسارات احتمالی و ارائه راهکارهای اصلاحی و جبرانی به منظور کاهش آثار منفی مصوبه،
۱۳. پیش بینی مغایرت های احتمالی مصوبه با قوانین و مقررات دیگر و نحوه هماهنگ سازی مصوبه با دیگر قوانین و مقررات،
۱۴. پیش بینی نحوه بازنگری در متن مصوبه.

ماده ۱۶۳- تهیه و ارائه گزارش‌های ارزیابی تأثیرات در مورد آن دسته از مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام، شوراهای عالی انقلاب فرهنگی، شورای عالی فضای مجازی و سایر مؤسسات عمومی که به حقوق و آزادی‌های عمومی مربوط می‌شود الزامی است و این گزارش‌ها باید در پایگاه اطلاع‌رسانی مؤسسات مذکور منتشر شده و در دسترس عموم قرار گیرد.

ماده ۱۶۴- مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی مکلف است در مورد کلیه طرح‌های نمایندگان، گزارش ارزیابی تأثیرات تهیه کرده و پیش از تصویب طرح در مجلس، آنرا در دسترس نمایندگان قرار داده و در سطح عمومی منتشر کند.

گفتار دوم: انتشار پیش نویس لوایح

ماده ۱۶۵- مؤسسات عمومی باید پیش نویس لوایح مورد نظر خود را همزمان با ارسال به هیأت دولت در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر کنند. همچنین، پیش نویس مصوبات کمیسیون‌های تخصصی دولت باید همزمان با ارسال از سوی کمیسیون مربوط به هیأت دولت در پایگاه اطلاع‌رسانی دولت منتشر شود.

گفتار سوم: انتشار مشروح مذاکرات

ماده ۱۶۶- علاوه بر مجلس شورای اسلامی، مشروح مذاکرات نهادهای زیر در پایگاه اطلاع‌رسانی آنها منتشر شده و در دسترس عموم قرار خواهد گرفت:

۱. مشروح مذاکرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی و تفسیر قانون اساسی،
۲. مشروح مذاکرات مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص مصوباتی که به استناد بند ۸ اصل ۱۱۰ قانون اساسی یا در اجرای اصل ۱۱۲ قانون اساسی و با عنوان قانون تصویب شده‌اند،
۳. مشروح مذاکرات مجلس خبرگان در مقام تصویب قانون مذکور در اصل ۱۰۸ قانون اساسی،
۴. مشروح مذاکرات شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای عالی فضای مجازی و سایر نهادهای شورایی که تحت ریاست رئیس جمهور اداره می‌شوند جز شورای عالی امنیت ملی در خصوص مصوباتی که به حقوق و آزادی‌های عمومی مربوط می‌شود،
۵. مشروح مذاکرات هیئت عمومی دیوان عالی کشور در مقام صدور رأی وحدت رویه،
۶. مشروح مذاکرات هیئت عمومی دیوان عدالت اداری در مقام صدور رأی وحدت رویه.

گفتار چهارم : تنقیح قوانین و مقررات

ماده ۱۶۷- به منظور تشخیص قوانین و مقررات معتبر از نامعتبر و ساده سازی قوانین و مقررات، کمیسیون تنقیح

قوانین و مقررات کشور به عنوان کمیسیون فرعی شورای عالی شفافیت و با ترکیب زیر تشکیل می شود:

۱. یکی از معاونان رئیس مجلس شورای اسلامی،
۲. یکی از معاونان رئیس قوه قضائیه،
۳. معاون حقوقی رئیس جمهور (به عنوان رئیس)،
۴. یکی از قضات با سابقه دیوان عالی کشور به انتخاب هیأت عمومی دیوان مذکور،
۵. یکی از قضات با سابقه دیوان عدالت اداری کشور به انتخاب هیأت عمومی دیوان مذکور،
۶. چهار تن از استادان مبرز حقوق کشور که هر کدام در یکی از گرایش های حقوق متخصص باشد با معرفی مشترک وزیر دادگستری و معاون حقوقی رئیس جمهور و با حکم رئیس جمهور،
۷. دو نفر از وکلای با سابقه دادگستری به انتخاب رؤسای کانون های دادگستری کشور.

ماده ۱۶۸- پیشنهادهای تنقیحی و ساده سازی قوانین و مقررات از سوی مؤسسات عمومی در این

کمیسیون تصویب شده و بر طبق ضوابطی که از سوی آن پیشنهاد و در شورای عالی شفافیت تصویب می گردد اجرا می شوند.

ماده ۱۶۹- چنانچه رفع ابهام از قوانین و مقررات مستلزم اصلاح قوانین و مقررات باشد پیشنهاد لازم از

سوی کمیسیون تهیه و تقدیم مرجع ذیصلاح خواهد شد. تا زمان اصلاح، نظر این کمیسیون برای همه مؤسسات عمومی لازم الاتباع است.

ماده ۱۷۰- نظرات و تصمیمات کمیسیون، تأثیری در صلاحیت هیأت دولت، قوه قضائیه و شورای عالی

استانها نسبت به تقدیم لوایح به مجلس شورای اسلامی و صلاحیت نمایندگان مجلس نسبت به ارائه طرح های قانونی نخواهد داشت.

گفتار پنجم : انتشار قوانین و مقررات

ماده ۱۷۱- کلیه قوانین و مقررات کشور باید علاوه بر مواردی که قانوناً باید در روزنامه روزنامه رسمی منتشر شوند، در سریعترین زمان ممکن در سامانه ملی قوانین و مقررات کشور در دسترس عموم قرار گیرند. هیچ قانون و نیز هیچ مصوبه موجد حق و تکلیف عمومی قابل طبقه‌بندی به عنوان اسرار دولتی نیست و کلیه طبقه‌بندی‌های موجود در این زمینه باید در کمیسیون اسرار دولتی بررسی و نسبت به لغو طبقه‌بندی آنها تصمیم‌گیری شود.

فصل هشتم : شفافیت امنیتی - اطلاعاتی

گفتار اول : شفافیت نظارت‌های امنیتی - اطلاعاتی

ماده ۱۷۲- وزارت اطلاعات مکلف است به منظور شفاف شدن حدود و چگونگی نظارت نهادهای امنیتی - اطلاعاتی بر زندگی شهروندان، موارد زیر را منتشر کرده و در دسترس عموم قرار دهد:

۱. بودجه کل بخش امنیتی - اطلاعاتی کشور،
۲. مشخصات مؤسسات عمومی دارای صلاحیت صدور مجوز نظارت بر شهروندان، مؤسسات و اشخاصی که می‌توانند متقاضی نظارت شوند و تعداد مجوزهای صادر شده از سوی هر کدام از مؤسسات دارای صلاحیت،
۳. قوانین و مقررات حاکم بر مؤسسات امنیتی - اطلاعاتی و حدود صلاحیت هر کدام از این مؤسسات،
۴. قوانین و مقررات حاکم بر نظارت‌های پنهان و آشکار بر شهروندان،
۵. دلایل و اهداف مجاز برای نظارت،
۶. آستانه سوءظن لازم برای آغاز و ادامه نظارت،
۷. محدودیت‌های قانونی دربارهٔ زمان به کارگیری اقدامات نظارتی،
۸. انواع داده‌های شخصی و اطلاعاتی که در مقام نظارت امنیتی - اطلاعاتی قابل جمع‌آوری هستند،
۹. قوانین و مقررات حاکم بر استفاده، حفاظت، حذف، انتقال و گردش این داده‌ها و اطلاعات،
۱۰. مرجع و آیین بررسی رعایت موارد بالا از سوی مراجع امنیتی - اطلاعاتی.

ماده ۱۷۳- تاریخ نظارت امنیتی - اطلاعاتی، تدابیر و اقدامات به کار رفته برای نظارت و مشخصات مؤسسه عمومی که مجوز نظارت را صادر کرده است، اشخاص تحت نظارت و اشخاصی که از وسایل و اماکن یا

امکانات آنها برای نظارت استفاده شده است باید پس از خاتمه نظارت، به دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی گزارش شود.

ماده ۱۷۴- وزارت اطلاعات و سایر نهادهای امنیتی مکلف است گزارش آماری شنودها و رهگیری ها و نظارت‌های امنیتی - اطلاعاتی و دلایل و نتایج آنها را به طور سالانه به دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی گزارش کنند.

گفتار دوم: انتشار فهرست گروه‌های غیرقانونی

ماده ۱۷۵- وزارت اطلاعات مکلف است فهرست کامل و به روز گروه‌های تروریستی، احزاب منحل، تشکل‌ها و گروه‌های غیرقانونی را در دسترس عموم قرار دهد. این فهرست مبنای تصمیمات و اقدامات کلیه مؤسسات عمومی در اجرای وظایف و اختیارات قانونی آنها خواهد بود. اعمال محدودیت‌های مرتبط بر شهروندان نیز تنها بر اساس فهرست مذکور مجاز خواهد بود.

گفتار سوم: انتشار گزارش تهدیدهای امنیتی

ماده ۱۷۶- وزارت اطلاعات مکلف است همه ساله گزارش تهدیدهای امنیتی کشور و تدابیر اتخاذ شده در برابر آنها را به همراه پیش‌بینی تهدیدهای امنیتی پیش روی کشور و سیاست‌های مرتبط را به رئیس‌جمهور و کمیسیون سیاسی - دفاعی مجلس شورای اسلامی تقدیم کند. خلاصه این گزارش باید منتشر شده و در دسترس عموم قرار گیرد.

گفتار چهارم: نظارت بر طبقه بندی اطلاعات

ماده ۱۷۷- به منظور بررسی و اعلام نظر در مورد طبقه بندی‌های جاری اطلاعات در مؤسسات عمومی، ایجاد وحدت رویه در مؤسسات عمومی راجع به نحوه و درجه طبقه بندی اطلاعات یا خارج کردن اطلاعات از طبقه بندی و سایر امور مرتبط با اسرار دولتی، «کمیسیون اسرار دولتی» به عنوان کمیسیون فرعی شورای عالی شفافیت تشکیل می شود:

۱. نماینده شورای عالی امنیت ملی،
۲. یکی از معاونان رئیس قوه قضائیه،
۳. یکی از معاونان وزیر اطلاعات،
۴. یکی از معاونان وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی،
۵. یکی از معاونان وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح،

۶. یکی از معاونان وزیر کشور،
۷. یکی از معاونان وزیر امور خارجه،
۸. نماینده ستاد کل نیروهای مسلح،
۹. رؤسای سایر کمیته‌های شورای عالی شفافیت.

فصل هشتم : شفافیت امور دفاعی

ماده ۱۷۸- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلف است اطلاعات راجع به موارد زیر را در اختیار «کمیسیون امور دفاعی» شورای عالی شفافیت قرار دهد :

۱. اطلاعات بودجه دفاعی سالانه کشور و نحوه توزیع آن در بین بخش‌های مختلف دفاعی کشور و میزان بودجه تخصیص یافته هر کدام،
۲. اطلاعات راجع به خریدهای نظامی کشور،
۳. اطلاعات راجع به صادرات تسلیحات از کشور،
۴. اطلاعات راجع به کلیه مانورهای نظامی،
۵. اطلاعات راجع به فعالیت‌های غیرنظامی نظامیان در زمان صلح،
۶. اطلاعات راجع به اماکن و صنایع نظامی که به اماکن و صنایع غیرنظامی تبدیل شده‌اند،
۷. اطلاعات راجع به تأسیسات نظامی جدید،
۸. اطلاعات راجع به هزینه‌های آزمایش‌های نظامی،
۹. اطلاعات راجع به هزینه‌های حفظ و تعمیر تسلیحات و اماکن نظامی،
۱۰. اطلاعات راجع به همکاری‌های نظامی با کشورهای دیگر.

ماده ۱۷۹- اعضای کمیسیون امور دفاعی عبارتند از :

۱. وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح،
۲. رئیس ستاد کل نیروهای مسلح یا نماینده تام‌الاختیار وی،
۳. فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یا نماینده تام‌الاختیار وی،
۴. فرمانده ارتش جمهوری اسلامی یا نماینده تام‌الاختیار وی،
۵. فرمانده نیروی انتظامی،
۶. وزیر اطلاعات،

۷. وزیر کشور،

۸. رئیس سازمان برنامه و بودجه،

۹. سه نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس شورای اسلامی،

۱۰. رئیس کمیسیون اسرار دولتی.

بخش چهارم: شورای عالی شفافیت

ماده ۱۸۰- به منظور نظارت بر حسن اجرای این قانون، تعیین راهبردهای شفاف‌سازی امور عمومی در کشور، تصویب دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌های اجرایی، رفع اختلافات در چگونگی اجرای این قانون، شورای عالی شفافیت زیر نظر رئیس جمهور و متشکل از اعضای زیر تشکیل می‌شود:

۱. رئیس جمهور (رئیس کمیسیون)،

۲. رئیس مجلس شورای اسلامی (نایب رئیس)

۳. رئیس قوه قضائیه

۴. وزیر اطلاعات،

۵. وزیر امور اقتصادی و دارایی،

۶. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی،

۷. وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح،

۸. وزیر کشور،

۹. وزیر دادگستری،

۱۰. وزیر صنعت، معدن و تجارت،

۱۱. وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات،

۱۲. رئیس سازمان برنامه و بودجه،

۱۳. رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور،

۱۴. رئیس سازمان بازرسی کل کشور،

۱۵. معاون حقوقی رئیس جمهور.

ماده ۱۸۱- جلسات شورای عالی با حضور حداقل ۱۱ عضو رسمیت می‌یابد و تصمیمات با اکثریت مطلق اتخاذ می‌شود. شورا در اولین جلسه خود با اکثریت دو سوم آراء آیین نامه داخلی‌اش را تصویب می‌کند.

ماده ۱۸۲- کمیسیون‌های «تنقیح قوانین و مقررات کشور»، «اسرار دولتی» و «امور دفاعی»، مذکور در مواد ۱۷۷، ۱۶۷ و ۱۷۸ به عنوان ارکان فرعی شورای عالی و زیر نظر آن فعالیت خواهند کرد. شورای عالی می‌تواند حسب ضرورت، کمیسیون‌های تخصصی لازم را ایجاد کند. وظیفه هماهنگی بین کمیسیون‌ها به عهده شورای عالی خواهد بود.

ماده ۱۸۳- کمیسیون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات با کلیه وظایف و اختیارات مقرر در قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷ و با اصلاح عنوان به کمیسیون دسترسی به اطلاعات به عنوان یکی از ارکان فرعی شورا به آن منتقل می شود و عهده دار سایر وظایف مقرر در این قانون نیز خواهد بود.

ماده ۱۸۴- جلسات کمیسیون‌های تخصصی با حضور نصف بعلاوه یک اعضا رسمیت خواهد داشت و تصمیمات و مصوبات آنها با نیز با اکثریت نصف بعلاوه یک آرا حاضرین معتبر و لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۱۸۵- شورای عالی و کمیسیون‌های آن برای انجام وظایف خود می‌توانند کارگروه‌های مشورتی در زمینه‌های مورد نیاز تشکیل دهند و از کارشناسان خبره برای حضور در جلسات دعوت کنند.

ماده ۱۸۶- هر یک از کمیسیون‌ها می‌تواند هر نوع تحقیقی را که لازم می‌داند در چارچوب قانون انجام دهد و در مورد کلیه تصمیمات و اقداماتی که مؤسسات مشمول این قانون در اجرای این قانون صورت می‌دهند بررسی و اتخاذ تصمیم نماید. اشخاص حقیقی و حقوقی ملزم هستند همکاری لازم را با کمیسیون به عمل آورند و از تصمیمات کمیسیون تبعیت کنند و الا به مجازات مقرر برای سرپیچی از اجرای دستورهای مقام‌های بالاتر در قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲، محکوم خواهند شد.

ماده ۱۸۷- مصوبات و تصمیمات کمیسیون‌ها در شورای عالی شفافیت، قابل شکایت است و مصوبات و تصمیمات شورای عالی قابل شکایت در دیوان عدالت اداری است.

ماده ۱۸۸- چنانچه پایگاه‌های اطلاع رسانی یا سامانه‌های اطلاعاتی مذکور در این قانون، تحت عنوان مقرر در این قانون یا عناوین مشابه ایجاد شده باشند باید نحوه اداره، محتوا و دسترسی به اطلاعات خود را بر اساس احکام این قانون و مصوبات شورای عالی شفافیت بازنگری کنند.

ماده ۱۸۹- دبیرخانه شورا در نهاد ریاست جمهوری تشکیل می‌شود و انجام کلیه امور دبیرخانه‌ای شورا و کمیسیون‌های آن را بر عهده خواهد داشت. دبیر به حکم رئیس جمهور منصوب خواهد شد.

ماده ۱۹۰- شورای عالی باید هر ساله گزارشی درباره عملکرد خود و پایش اجرای این قانون در سطوح ملی و بخشی به مقام رهبری و مجلس شورای اسلامی تقدیم کند. این گزارش در دسترس عموم قرار می‌گیرد.

بخش پنجم : سایر مقررات

ماده ۱۹۱- به منظور حسن اجرای این قانون، مؤسسات عمومی موظفند کلیه اقدامات لازم اعم از برنامه‌ریزی، شناسایی روش‌ها، رویه‌ها و فرآیندهای مورد نیاز این قانون، آموزش کارمندان و تجهیز واحدهای بازرسی و رسیدگی به شکایات را انجام دهند.

ماده ۱۹۲- از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، موارد زیر نسخ می شود:

۱. قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷،
۲. قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹
۳. سایر قوانین مغایر.